

- 1.1 การอบรมเทคนิคการบริหาร
- 1.2 การอบรมคอมพิวเตอร์ ได้จัดฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารในหลักสูตรต่าง ๆ ตามเงื่อนไขไป
- 1.3 การอบรมภาษาต่างประเทศ ในชั้นต้นได้จัดให้มีการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศแก่ผู้บริหารของกรมฯ ซึ่งในชั้นต่อไปจะขยายการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
- 1.4 การจัดฝึกอบรม ฝึกอบรม และศึกษาดูงานแก่ข้าราชการ และลูกจ้างประจำ เกี่ยวกับผลงานของกรมการค้าต่างประเทศ

3. การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการค้า ได้แก่ การจัดสัมมนาหรือฝึกอบรมธุรกิจทางการค้าต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินการและวางแผนการค้าได้อย่างถูกต้อง เช่น การจัดสัมมนาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางการค้า สิ่งทอ เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์เอกสาร/สิ่งพิมพ์

กรมการค้าต่างประเทศได้ผลิตเอกสาร/สิ่งพิมพ์ ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ หนังสือ "ปฏิทรรศน์กรมการค้าต่างประเทศ" ซึ่งเป็นหนังสือรวมบทกวี สำนวนโวหาร 2,000 เรื่อง เพื่อแจกจ่ายแก่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้ประกอบการค้าสินค้าสำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง สิ่งทอ พืชสวน เลิกชนและบุคคลทั่วไปที่สนใจสมัครเป็นสมาชิก เช่น สมาคมพาณิชย์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1.1 แผนเผยแพร่การค้าเป็นงานและกิจการของกรมฯ เกี่ยวกับสินค้าที่กรมฯ รับผิดชอบ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง สิ่งทอ
- 1.2 แผนเผยแพร่การค้าเป็นงานด้านเจรจา การขยายตลาดสินค้าทางการค้ากับต่างประเทศ การวิเคราะและปกป้องผลประโยชน์ทางการค้า
- 1.3 เป็นสื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป
- 1.4 เป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่บุคคลทั่วไปได้ทราบถึงภาวะการค้าของประเทศไทยกับต่างประเทศ

2. เอกสารข้อมูลทางด้านการค้า ซึ่งในลักษณะเป็นเอกสาร เป็นรูปเล่ม แบบฉบับ เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษา วิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่ เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและตัดสินใจของผู้บริหาร และเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าแก่บุคคลทั่วไป โดยประมวลจากข้อมูลพื้นฐาน

ของกรมฯ และจากหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชน

2.1 ข้อมูลประเทศ

- 2.1.1 สรุปรายละเอียดการค้าระหว่างประเทศ ไทยกับประเทศต่าง ๆ
- 2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานและการค้าของประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา และญี่ปุ่น
- 2.1.3 แล่น้ำนมสดลงสถิติการค้า เช่น ไทย-อาเซียน ไทย-ขงค้ำ
- 2.1.4 แล่นน้ำนมใช้ค้ำและน้ำนมกับวิธีปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ค้ำและน้ำนม
เรื่องการนำเข้าของน้ำนมใช้ค้ำและน้ำนมใช้ค้ำ
การขนส่งน้ำนม

2.2 ข้อมูลสินค้า

- สินค้าเป้าหมายส่งออก-นำเข้า

2.3 ข้อมูลทั่วไป เช่น รายละเอียดสินค้าที่มีการจัดระเบียบ เอกสารวิเคราะห์ต่าง ๆ

ปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ไม่ทันสมัย เช่น ข้อมูลการค้าของประเทศต่าง ๆ
2. ระบบการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังไม่สมบูรณ์ ควรจะมีระบบเชื่อมโยงข้อมูล (on line) เพื่อสะดวกรวดเร็วในการใช้
3. แหล่งข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่สะดวกในการศึกษาค้นคว้า

สำนักหอสมุดและบรรณารักษะ
คณะมนุษยศาสตร์

สมยศ สิงห์คำ

วิเทศกรรณศึกษา ในสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สุทธินิ อารยะประภาณ
กองวัฒนธรรมสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประเทศต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากขึ้นกว่าสองสามทศวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากปัจจัยของความเจริญก้าวหน้าทางการติดต่อสื่อสารคมนาคมในโลกสากล

การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้ทวีมากขึ้นทุกขณะ นอกเหนือไปจากความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ การค้า และการทหาร ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดลักษณะหนึ่งในปัจจุบันคือ ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมด้วยความหมายกว้างครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร อาจแบ่งอยู่ในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ได้เป็นอย่างดียิ่ง จึงน่าจะอนุมานได้ว่า การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เป็นงานหลักงานหนึ่งที่ทุกประเทศกำลังให้ความสนใจ เป็นกรณีพิเศษ

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง มีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา โดยได้จัดทำความตกลงทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับอีกหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งอยู่ในชุดการมีเสถียรภาพ กล่าวถึงขอบเขตของความร่วมมือและ วิธีการที่จะนำไปสู่การกระชับความสัมพันธ์ตลอดจนหาแนวทางให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ริเริ่มพยายามให้เป็นผู้ริเริ่มและเร่งรัดให้มีการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนา การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่และปรับปรุงกิจกรรมด้านวัฒนธรรมในระดับชาติและระดับนานาชาติ ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ปัจจุบันการดำเนินงานต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในฐานะ

ศูนย์กลางการเผยแพร่และเปลี่ยนและประสานงานความร่วมมือทางวัฒนธรรมไทยกับต่างประเทศ
เป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นศูนย์เผยแพร่วัฒนธรรมไทยกับต่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดพิมพ์สื่อต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่
วัฒนธรรม โดยผ่านสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลไทย สำนักงานเลขาธิการไทย สำนักงาน
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถานศึกษา และสถานวัฒนธรรมในต่างประเทศ ทุกระดับ
ของโลก รวมทั้งสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลต่างประเทศในประเทศไทยโดยจัดทำ Thai
Cultural Newsletter จัดพิมพ์ทางวัฒนธรรมทั้งภาษาไทยและอังกฤษปีละ 12 ฉบับ ระยะเวลา 2,000
ฉบับ รวมทั้งเขียนและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนชาติและประเพณี ประเพณีวัฒนธรรม ในประเทศไทย
และวัฒนธรรมของคนไทย ตลอดจนกิจกรรมทั่วถึงทั้งยุโรป เอเชีย ออสเตรเลีย อเมริกา และ
แอฟริกา

นอกจากนี้ ได้จัดทำหนังสือแปลภาษาอังกฤษมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเป็น
3-4 เล่ม อาทิเช่น Thai Traditional Technology ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดั้งเดิม
ของไทยในด้านไม้จักสาน คือ กระจัง พาน เครื่องนุ่งห่ม สภาวัฒนธรรม Thai Customs and
Beliefs ให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี งานเทศกาลและความเชื่อที่มีพื้นฐานจาก
ศาสนาพุทธ และศาสนาอื่นในเอเชีย นอกจากนี้ยังมีสื่อตามสถานกงสุลและสถานศึกษา
ด้วยเช่น Thai Etiquette ให้ความรู้เกี่ยวกับมารยาท การประเพณีปฏิบัติของคนไทยใน
สถานการต่าง ๆ Dictionary of Thai Architecture ให้ความรู้เกี่ยวกับศัพท์สถาปัตยกรรม
ไทยในสมัย รัชกาลที่ 9 และ 10 ซึ่งเป็นรากฐานแห่งวัฒนธรรมไทย

อนึ่ง ได้มีการจัดทำชุดเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ในระบบโสตทัศนูปกรณ์ ที่เรียกว่า
cultural kit ประกอบด้วย กระเป๋าบรรจุสื่อ แผ่นวีดิทัศน์ แผ่นบันทึกภาพ และหนังสือ
คู่มือ สามารถจัดฉายได้ภายในเวลา 15 นาที ซึ่งมีการผลิต ปีละประมาณ 2 เรื่อง ระยะเวลา
100 ชุด จัดส่งไปยังสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการ
ไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และบริษัทการบินไทย จำกัด ซึ่งในการนี้ครั้งนี้อาจจัดฉายบน
เครื่องบินเที่ยวบินต่าง ๆ ที่ผ่านให้ผู้โดยสารต่างประเทศสนใจในวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น ชุดเผยแพร่
วัฒนธรรมที่ได้จัดทำขึ้นแล้วคือ Thai Culture : The Land and the People, Thai
Culture : Loy Krathong Festival, Songkran Festival, The Wisdom of Thai
Farmers : Isarn Case, The Centennial of H.R.H. Prince Wan Waithayakorn.

วัฒนธรรมพื้นบ้านในรูปของ เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกล่อมเกลาจิตใจให้ภาพพจน์ร้องถึงคน และวัฒนธรรมเก๋าคิดตั้งแต่แรกเกิด เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติยังทำหน้าที่เป็นฝ่ายประสานการ โครงการความร่วมมือด้านวัฒนธรรมของยูเนสโก ฝ่ายไทยจัดกิจกรรมหลัก 4 ด้าน คือ ด้านมรดก วัฒนธรรมด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ด้านการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และด้านนโยบายและ โดนาวัฒนธรรม จัดดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ยูเนสโกจัดสรรงบประมาณให้ เริ่มต้นว่า โครงการ สนับสนุนงานศิลปะการแสดง ซึ่งเป็นการดำเนินการในด้านศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านมรดก วัฒนธรรมและศิลปการแสดงของไทยในโบราณ นอกจากนี้มีโครงการพิเศษเรื่องในโอกาสที่ยูเนสโก ประกาศยกย่องคนไทยให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมระดับโลก จัดงาน เชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ ได้รับรางวัลของในระดับนานาชาติ เช่น โครงการฉลอง ๒๐๐ ปี กวีเอกสุพรรณิการ์ โครงการฉลอง ๑๐๐ ปี พระยาอนุমানวราชชน ในโครงการ ๒๐๐ ปี สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส โครงการ ๑๐๐ ปี กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส โครงการ ๑๐๐ ปี สมเด็จพระบรมราชชนก

4. เป็นศูนย์จัดประชุมฝึกอบรมนิทรรศการและแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ รัฐบาลที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน การจัดประชุมฝึกอบรมนิทรรศการและแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ อาทิ เช่น การจัดประชุมระหว่างชาติว่าด้วยโครงการทางวัฒนธรรม ยูเนสโกและยูนิสโก จัดนิทรรศการนิทรรศการว่าด้วย การพัฒนาวัฒนธรรมระดับกลางและระดับสูงของภูมิภาคซีมีโอ จัดนิทรรศการวิชาการ ในหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและความร่วมมือทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและระดับโลก นอกจากนี้รัฐบาลและองค์การด้านวัฒนธรรมต่างประเทศก็ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับ ๘ ศูนย์วัฒนธรรมต่างประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ยังเคยเคยเนื่องมาจนถึงปี ในปี ๒๕๓๘ จัดโครงการสมโภชการฉลองเจ็ดหมื่นปีการตั้งนามาชาติ และโครงการสมโภชการฉลองเจ็ดหมื่นปีการตั้งนามาชาติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางยูเนสโกได้สนับสนุน และได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมระหว่าง ประเทศของฝ่ายไทยในปัจจุบัน

5. เป็นศูนย์ระดมทุนเพื่อการรักษามรดกเอกสารและต่างประเทศเพื่อพัฒนาวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในฐานะส่วนราชการทำหน้าที่ศูนย์ประสานงาน ส่วนราชการและมูลนิธิที่ทั่วประเทศ ได้จัดตั้งองค์การมรดกเอกสารเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่และ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยมีมูลนิธิ ๘ แห่ง เป็นผู้สนับสนุน คือ มูลนิธิอโศก มูลนิธิ

เขารวชนชาวฝรั่งเศสให้เขารวชนไทยที่สนใจดนตรีสากล ได้มีโอกาสศึกษาและเสริมสร้างประสบการณ์ทางด้านดนตรีสากลยิ่งขึ้น มูลนิธิส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ยังเสริมการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้องค์การภาคเอกชนจากต่างประเทศ ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยกับต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ โดยได้ยึดผลประโยชน์ฝ่ายไทยจะได้รับอย่างยั่งยืน เป็นสำคัญ

เนื่องจากสหประชาชาติและยูเนสโกได้ประกาศให้ปี 2531-2540 เป็นทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายที่จะกระตุ้นให้รัฐสมาชิกทั้ง 160 ประเทศ ได้ให้ความสนใจในการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรมมากขึ้น คณะรัฐมนตรีได้ให้ครม.เห็นชอบเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2531 โดยได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานการดำเนินงานทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมของฝ่ายไทย การดำเนินงานความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศเป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของทศวรรษโลกที่ได้รับ การสนับสนุนจากทุกฝ่ายทั้งภายในและต่างประเทศ โดยจะลงนามถึงในปี 2537 ซึ่งเป็นปีแห่งวัฒนธรรมไทย ยูเนสโกได้สนับสนุนประเทศไทยได้โครงการความร่วมมือกับประเทศสมาชิก ผนวกกับโครงการทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม โดยประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่ได้รับงบประมาณ ด้วยเหตุนั้นเงินสูงสุดจำนวน 145,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับดำเนินการโครงการนี้วัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาของเอเชีย และโครงการบริบททางวัฒนธรรมในการจัดทမ်းภาพทางธรรมชาติ โครงการเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยในฐานะเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาวัฒนธรรม โดยมีประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียเป็นศรีราชา อาทิ เกาหลี เวียดนาม ลาว จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย บังกลาเทศ อินเดียเซีย และมาเลเซีย เป็นต้น

ประเทศไทย ได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน และความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศมาหลายทศวรรษ นับตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าจะรูปแบบและยุทธศาสตร์ในการให้ความร่วมมือจะเปลี่ยนไปบ้าง แต่เป้าหมายหลักก็ยังคงยึดหลักการเดิม กล่าวคือ นำวัฒนธรรมที่เผยแพร่เข้ามา หรือผลจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมมาพัฒนาการองค์แบบแผนปรับปรุงให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ พลตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวถกเทศในเรื่อง "เอกลักษณ์ของชาติ" และได้อ้างถึงศาสตราจารย์หลุยส์ ฟิโน (Louis Finot) กล่าวถึงคนไทยซึ่งได้ประดิษฐ์วิธีหนึ่งชื่อประวัติด้านศิลปะของเอเชียอาคเนย์ตอนหนึ่งว่า การยอมรับของคนไทยจากคนอื่นลงมาได้ไม่ จะต้องถือว่า เหมือนกับการไหลของน้ำ ไม่ให้เป็นการดูดซับแต่เป็นการไหลอาบของลงมาของคนไทยนั้นเปรียบได้กับน้ำ เมื่อไหลมาถึงซึ่งเป็นช่องแคบเป็นทิว เป็นเพอหินผา ก็สามารถที่จะบีบตัวให้ไหลผ่านของแคบนั้นได้ และเมื่อไหลมาถึงลงแม่น้ำอันกว้างขวาง ก็สามารถที่จะแผ่

รสชาติของน้ำดื่มเต็มอมน้ำอันกว้างขวางนั้นได้ เมื่อน้ำนั้นเริ่มมีสีโต น้ำก็สะท้อนเงาของน้ำดื่ม ที่มองน้ำ
สีน้ำเงิน น้ำก็เป็นสีน้ำเงิน ท้องน้ำเป็นสีสีแดง น้ำก็เป็นสีแดง แต่ถ้าใครจะดื่มน้ำจากตูดนี้ ก็จะเห็นว่า
น้ำที่ดื่มดื่มนั้นเป็นน้ำ ไม่ได้มีสีอะไรทั้งนั้น มีลักษณะความมัน มีคือเอกลักษณ์ของคนไทย นมวัว
ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวเปรียบว่าข้อความนี้ตรงต่อความจริง คนไทยเราเป็นคนที่
อยู่ได้ตั้งแต่สิ่งแวดล้อมหลายอย่าง อยู่ในระบอบการเมือง อยู่ในบรรยากาศใด ๆ ก็ได้ โดยไม่เดือด
ร้อนมีทัศนคติความเป็นไทย พฤติกรรมร่วมของคนไทยและสังคมไทยทั้งหลาย ได้มีส่วนร่วมสำคัญทั้งในการ
เสริมสร้าง และธำรงรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันต่างประเทศไทย
ประเพณีอันเร้าใจด้วยดี เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเมืองบ้านของไทย อย่างใดก็ตามปัญหาและ
อุปสรรคที่ขัดขวางการดำเนินงานด้านความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศก็ยังมีอยู่

มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า ประเทศไทยมีกะลาเงาในงานในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงรูป ซึ่งหลาย
ประเทศน่าจะเข้าใจในใจอยู่แล้ว โดยอาจมองเป็นรูปนกต่าง ๆ เช่น ในรูปความเชื่อเพื่อสนับสนุนการ
เงินและอุปการะ ซึ่งฝ่ายต่างเน้นไปทางเชิงรูปเรียกว่า ไม้ได้ และฝ่ายถูกถูกเรียกว่า ผู้รับ หาก
มองอย่างกว้าง ๆ แล้ว ดูเหมือนเป็นลักษณะความร่วมมือของฝ่าย แต่เมื่อวิเคราะห์ให้ลึกแล้วจะ
เห็นได้ว่า ประเทศไทยที่เข้าร่วมมักจะคำนึงความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับประเทศในโลกที่สามมาก
ผ่านเครือ ทั้งเชิงรูปและเชิงตัวใหญ่ ดังนั้น ประเทศผู้รับจึงมักเสียเปรียบทุกด้าน เพราะไม่มี
ทางเลือก นอกจากรับสภาพเดียว บางครั้งจึงทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมเชิงลบ
(Cultural Shock) ดังที่หลายประเทศกำลังเผชิญอยู่

ถึงประวัติดังนี้เป็นบทเรียนที่ดีถึงแก่ของไทย สมัยต่อไปจะเปลี่ยนไป แต่บรรดา
สองยุคที่กล่าวมาวิเศษเอาเปรียบ แสงซึ่งวิทยาทนและแนวคิดอื่นลึกลับไม่หมดสิ้น จึงไม่มีอะไรวิเศษ
เชื่อกันด้วยความเชื่อลึกลับที่ประเทศคนกระดกกระดก (paradigm) ที่ได้รับจากโลกตะวันตก
แต่ฝ่ายเดียวจึงเป็นสิ่งที่น่าทึ่งของหลาย ๆ ฝ่ายมากของและสิ่งเพราะทำให้เกิด

ถ้าหน่วยงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจะเป็นกำลังอย่างนี้ว่า จะให้คำปรึกษาการ
เผยแพร่งานแก่ทั้งวัฒนธรรม และร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศด้วยมีทั้งประวัติดังกล่าว
เรื่องราวในอดีต ซึ่งเป็นรากเหง้า และคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญแล้วให้รู้เท่าทันโลกภายนอก แล้วเข้าใจ
ความเชื่อในตนเอง เพื่อเป็นฐานให้เกิดความเข้าใจเรื่องในสายสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
ระหว่างประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

วัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. เพื่อความเข้าใจวัฒนธรรม
กรุงเทพฯ สมรินทร์ นรินทร์ กรูฟ, 2534.

วัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. วัฒนธรรมก้าวไกลกับกรม
ศิลปกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ สมรินทร์ นรินทร์ กรูฟ, 2533.

วัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. สู่อนาคตใหม่ของวัฒนธรรม
กับการพัฒนา. กรุงเทพฯ สมรินทร์ นรินทร์ กรูฟ, 2532.

ภาคผนวก

ความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานด้านวัฒนธรรมของชาติ มีฐานะเทียบเท่ากรม ฯ หนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของชาติมาเป็นเวลา 14 ปี นับตั้งแต่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2522 โดยมีเหตุผลว่า "วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของชาติ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของประเทศ และมีจุดเริ่มต้นของงานของทวยหาชการและเอกชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในสาขาค่าง ๆ ซึ่งถ้าได้ประสานงานร่วมมือกันแล้วจะสามารถช่วยกันดำเนินงานในด้านนี้ไปสู่อเป้าหมายที่สูงประสงค์โดยรวดเร็ว ในการนี้สมควรมีหน่วยงานสำหรับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น"

การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของชาติมีประวัติอันยาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงสถานะของหน่วยงานมาตลอด ประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรมของชาติเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2481 มีฐานะเป็นกองวัฒนธรรม สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงธรรมการ นับจากนั้นในตลอดระยะเวลา 44 ปี หน่วยงานที่มีรับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรมของชาติมีการเปลี่ยนแปลงตลอดมา ซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐบาลในแต่ละสมัยว่าเห็นความสำคัญองงานวัฒนธรรมของชาติมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปความเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานของวัฒนธรรมได้ดังนี้

พ.ศ. 2481 มีการตราพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยระเบียบราชการสำนักและกรมในกระทรวงธรรมการ ลงวันที่ 31 พุทธศักราช 2481 จัดตั้งกองวัฒนธรรม สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงธรรมการ นับเป็นครั้งแรกที่มีหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบงานด้านวัฒนธรรมของชาติ

พ.ศ. 2485 เริ่มก่อตั้งสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ มีที่ทำการชั่วคราวที่พระที่นั่งอนันตสมาคม

พ.ศ. 2495 สถาปนากระทรวงวัฒนธรรม ราชการแรกที่สถาปนาขึ้น (ปัจจุบัน : ทร.ป.ธ.น.)

พ.ศ. 2501 ยุบกระทรวงวัฒนธรรม เป็น กองวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2515 โยกกองวัฒนธรรมไปสังกัดกรมการศาสนา

พ.ศ. 2522 ภาครัฐแห่งวัฒนธรรมเป็นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีฐานะเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสภาวัฒนธรรมเพื่อกรมศิลปากรเป็นที่ยกย่องชั่วคราว และในปี พ.ศ. 2533 ย้ายมาตั้งอาคารหลังใหม่ ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10310

บทบาท อำนาจหน้าที่ และขอบข่ายการบริหารงาน ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ และขอบข่ายการบริหาร ใน 2 ลักษณะ คือ คณะกรรมการและตามพระราชบัญญัติ ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. คณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการ 2 คณะ คือ

1.1 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย มาตรา 4 พระราชบัญญัติ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2523) รัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงมหาดไทย
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการศาสนา อธิบดีกรมศิลปากร เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริม
และประสานงานเยาวชนแห่งชาติและผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เกินแปดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ
ให้เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขาธิการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
ตามมาตรา 8 ใน พ.ร.บ. 2522 และ พ.ร.บ. (แก้ไข) 2 พ.ศ. 2535 ดังนี้

(1) เสนอแนะและให้ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรม และการ
ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

(2) วางแผนและประสานงานด้านวัฒนธรรม ระหว่างส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจและเอกชน

(3) ส่งเสริมและอุดหนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของหน่วยงาน

ต่าง ๆ

(4) ค้นคว้า วิจัย กำหนด และปรับปรุงวิเทศวัฒนธรรมแห่งชาติ

(5) กำกับ ควบคุม ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้าน

วัฒนธรรม

(6) ติดตามและประเมินผลงานด้านวัฒนธรรมกับต่างประเทศ

"(๖ ก) กำหนดค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุนฯ และคณะกรรมการ
กรรมการที่คณะกรรมการกองทุนฯ แต่งตั้ง

(6 ค) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม"

(7) เรียกให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เสนอแผนงานและ
โครงการส่งเสริมวัฒนธรรม ตลอดจนรายละเอียดของวิสัยทัศน์และสถิติที่จำเป็นแก่การส่งเสริม
วัฒนธรรมแห่งชาติ และให้เสนอเจ้าหน้าที่จำเป็นเป็นจำนวนไม่เกินหนึ่งตำแหน่งสำหรับพิจารณา
อุปสรรคของโครงการและผลงานต่าง ๆ

(8) เชิญบุคคลมีบุคคลใดมาให้อธิบายหรือชี้แจง คำอธิบาย ความเห็น

หรือตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรม

(9) พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี

1.2 คณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ประกอบด้วย (มาตรา 23 พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นรองประธานกรรมการกองทุน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวัฒนธรรมซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสองคนเป็นกรรมการกองทุน และให้หัวหน้าหน่วยงาน ตามมาตรา 23 เป็นกรรมการและเลขาธิการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 24 ดังต่อไปนี้คือ

- (1) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (2) ออกระเบียบหรือข้อบังคับใด ๆ เพื่อให้การบริหารกองทุนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (3) กำหนดแผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน
- (4) พิจารณายกยัติโครงการหรือกิจกรรมที่เพื่อการพัฒนาหรือสนับสนุนจากกองทุน ให้สอดคล้องกับนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติในเรื่องการวิจัย การพัฒนา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ ให้การศึกษา ส่งเสริมและเผยแพร่งานวัฒนธรรม
- (5) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับ การส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2. ตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ดังนี้

1. จัดทำแผนงานและโครงการส่งเสริม ผลิตภาพร่วมกัน และแก้ไขปัญหาวรรณ ฒรณชาติ
2. ส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชน และสถาบันต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
3. จัดตั้ง และเร่งรัดให้มีการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และประสานสัมพันธ์ งานวัฒนธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง
4. วิจัย ผลิตา นวัตกรรม ส่งเสริม เผยแพร่ เติบโต สร้างโอกาส และ

นอกเหนือศิลปวัฒนธรรม นวัตกรรมสนับสนุนบุคคล คณะบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ให้ดำเนินการ
ดังกล่าว

6. พัฒนาสังคมธรรมแห่งชาติในจิตใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน จนเป็น
นิสัย และค่านิยมให้เหมาะสมกับกาลสมัย

8. จัดทำจัดแบ่งวิชาและส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งชาติที่มีอยู่และที่ควรริบไว้
ปรับปรุงต่อไป

7. ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือขอความเห็นและอีกทั้งจัดตั้งเกี่ยวกับวัฒนธรรม
จากบุคคลมีบุคคลใด และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหรือคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติตามมา

8. ส่งเสริม ศึกษากว้างขวางการสอน และการติดต่อภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม
ทั้งในและนอกระบบการศึกษา

9. ปกป้อง และส่งเสริมการศึกษาศิลปะทางด้านศิลปวัฒนธรรม

10. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดงานแสดง การจัดนิทรรศการ การแลกเปลี่ยน
และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

11. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานศิลปะที่เป็นผลงานของศิลปินไทย และ เป็น
สมบัติของชาติ

12. ช่วยเหลือผู้มีความสามารถด้านวัฒนธรรมและศิลปิน ในด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่

13. พิจารณาอนุญาตการจัดตั้งและเปิดสอนสมาคม มูลนิธิ และชุมนุมของท้องถิ่น
ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ และองค์กรด้าน
ประเพณีในศิลปวัฒนธรรม

14. จัดทำและปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการ
เกี่ยวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ และรายงานให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทราบ

15. อนุมัติของให้มีการปฏิบัติของเครื่องวัด ตามวัฒนธรรมแห่งชาติที่มีกำหนด
โดยพระราชกฤษฎีกา ในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย จรรยา มารยาท การ
ปฏิบัติตนในเรือน การประพาสต้น ความมีมารยาทและมารยาทในการปกครองและอื่น ความ
เจริญของงานของจิตใจและศีลธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางวรรณกรรมและศิลปกรรม ความนิยม
ไทย และแผนกที่ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ตามความเหมาะสมของกาลสมัย

แบบที่

ที่ได้รับมอบหมาย

(๕) กองวัฒนธรรมสัมพันธ์ต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่

(ก) จัดตั้งและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ และร่วมมือทางด้านวัฒนธรรม รวมทั้งการจัดประชุมและเจรจากันที่ได้วัฒนธรรมไทย

(ข) ดำเนินการและประสานงานการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยกับต่างประเทศ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทุนบริหารจากต่างประเทศ เพื่อวัฒนธรรมของชาติ

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กองเอกชนสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่

(ก) ส่งเสริมและสนับสนุนการค้าการลงทุนด้านวัฒนธรรมของสมาคมบริษัทในองค์การเอกชนต่าง ๆ

(ข) พิจารณากฎหมายจัดตั้ง เงินสมทบ และกำหนดสนธิสัญญาและอนุสัญญาว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในองค์การเอกชนด้านวัฒนธรรม

(ง) พิจารณารายข้อมูลและให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับสมาคมและมูลนิธิ

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๗) สถาบันวัฒนธรรมศึกษา มีอำนาจหน้าที่

(ก) วิจัย ส่งเสริม แดงประสานงานการวิจัยด้านวัฒนธรรม

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศึกษาค้นคว้า ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

(ค) สนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่วัฒนธรรม

(ง) สำรวจ เลือกรวบรวม จัดทำทะเบียนภูมิปัญญาความรู้ความสามารพพิเศษทางด้านวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ เชื้อชาติ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแสดงออกถึงความรู้ความสามารพพิเศษและการเสริมสร้างศักยภาพ

(จ) สนับสนุนให้มีการนำมิติทางวัฒนธรรมไปใช้ในการพัฒนา มาใช้ในการดำรงชีวิต

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ (เพื่อการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไป)

(ช) เป็นแหล่งอ้างอิงในการจัดกิจกรรม การแสดงของงานวัฒนธรรมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(ข) เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับชนชาติไทย

(ค) เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมแห่งชาติ

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องและที่มิใช่ขอบข่าย

สำนักงานและศูนย์ที่อยู่ภายใต้สำนักงานวัฒนธรรมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดรายการของ (ข้อ) สำนักงานที่เริ่มไว้ดังต่อไปนี้

(6.1) ส่วนวิจัยและศึกษา มีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบดังนี้

(ก) จัดทำนโยบายแผนงานการวิจัยวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น สำนักงานระดับชาติ และร่วมกำหนดนโยบายการวิจัยระดับนานาชาติ

(ข) จัดการประชุมสัมมนาวิชาการระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ

(ค) ดำเนินการวิจัยวัฒนธรรมต่าง ๆ อาทิเช่น

- วิจัยเรื่องชาติพันธุ์

- วิจัยเรื่องมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประจักษ์กับเอกสารเขียนได้

(ง) ประสานงานส่งเสริมกิจกรรมการวิจัยวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น

สำนักงานหรือที่เขาคิดค้นงานชาติ เช่น การดูแลสุขภาพการวิจัยวัฒนธรรม การจัดทำแผนงานวิชาการ - ๑๓ ร่วมกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

(จ) ศึกษาสภาพงานการวิจัยวัฒนธรรมระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(ฉ) จัดทำบุคลากรการวิจัยทั้งระดับท้องถิ่น สำนักงาน และเครือข่ายของ สวธ.

(ช) ทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางของประเทศไทย ในการติดต่อ รวมรวม จัดระเบียบเผยแพร่ผลงานวิชาการข้อมูลการวิจัย

(ซ) ศึกษาและส่งเสริมการวิจัยวัฒนธรรมไปใช้ประโยชน์ในทางต่างเป็นงานวัฒนธรรมและการดำเนินงานต่าง ๆ

(ณ) งานเลขานุการของคณะกรรมการวิจัยวัฒนธรรม ส. ๑๓

(ด) งานเลขานุการผู้เชี่ยวชาญ (ทางด้านวิจัย)

(จ) ปฏิบัติงานตามคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติมอบหมาย

หน้าที่ดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2522 มาตรา 9 ข้อ 1 และ ๒. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2523 มาตรา 9 ข้อ 2 และ พ.ร.บ.สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

(ข) ส่งเสริมและสนับสนุนการประกวดความดี ที่สามารถวัดและประเมิน
ผลได้จริง เวที ระดับศึกษา เขตอาชีว และประถมศึกษาทั่วไทย

(๑) สโมสรฟุตบอลโตเกียว เวียต จักรวรรดิ อาณานิคมฝรั่งเศสในเวียดนาม (ความหมายตาม
นิยามทางวัฒนธรรม) ได้มีการนำพิธีกรรมที่งานชาวมติ (เอตทัตถะทางวัฒนธรรม)

(ก) จัดทำแผนและโปรเจกต์แผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน

(B.4) ค้นหาการรวมพจน์ในระบบโธมัส โดยใช้ทฤษฎีการรวมพจน์

(ก) พัฒนาระบบข้อมูลและแผนการให้ข้อมูลที่ให้การพิจารณาทางด้านการ

© 2000 Blackwell Science Ltd

CBO Document ID: CBO-09-068

(ก) "ให้บริการอาหาร สถานที่ ที่พักและบริการขนถ่ายกระเช้า"

(๔) รวมรวมข้อมูล สถิติ เกี่ยวกับการใช้พลังงานทั้งกลุ่มจังหวัดและประเทศ โดย บิณฑกธรรมดักเวียงธรรม

(๑) ข้อเสนอแนะ: ศึกษารูปแบบการให้บริการ

(ก.) "ให้พิจารณาน้ำดื่มของคน คนมาตลอดในทางจิตวิทยาแล้ว"

(ผ.ร) ส่วนไทยที่มีก่อน รับทราบก่อนขึ้นและมีความรับผิดชอบต่องาน

(ก) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาในระดัปรชาชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อจัดทำนันทนาการทางวัฒนธรรมชาติไทย

วิชา : เป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศและให้บริการข้อมูลทางด้านคำขวัญและรางวัล
อื่นๆ ซึ่งได้แก่รางวัล ปรัชญาในวรรณคดี คำขวัญจากกวีนิพนธ์ คำขวัญกวีในสวนกุหลาบ และคำขวัญจาก

๓.๕) จัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังและควบคุมการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีไขมันสูง

(5) จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้การบูรณาการความรู้ในบทเรียนการเรียนรู้การศึกษาร่วมกัน เรื่อง พัฒนาการอาชีพ (อาชีพ) การฝึกอบรม การแข่งขัน การประกวด ฯลฯ ฯลฯ

(๑) ประธานการให้คะแนน โดยไม่มีการจัดกิจกรรมการถวายเป็น ให้ผลต่อข้อ :

19) จัดนิทรรศการสื่อมวลชนและนิทรรศการเคลื่อนที่ (ไม่ระดมเงินเข้า)
เพื่อใช้เผยแพร่ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการ และ เสนอข้อคิดเห็นการดำเนินงานโรงเรียนกับ

(1) ประสิทธิภาพในการจัดและนิเทศการศึกษามีคุณภาพและค่าเฉลี่ย ๓.๗๖

[illegible][illegible]

(B.6) $\text{K}^{\text{H}}(\text{H}) = \text{K}^{\text{H}}(\text{H}) \otimes \text{K}^{\text{H}}(\text{H})$ is the $\text{K}^{\text{H}}(\text{H})$ -bimodule structure on $\text{K}^{\text{H}}(\text{H})$.

(ก) ศึกษาและวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และงานที่เกี่ยวข้อง

การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม

- (ข) ฝึกงาน โฆษณาส่งเสริมการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม
- (ค) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางวัฒนธรรมแก่สื่อมวลชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานวัฒนธรรม
- (ง) ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานและกิจการทางวัฒนธรรมทุกรูปแบบ
- (จ) ส่งเสริม สนับสนุน ดำเนินการให้มีการรณรงค์เพื่อการปลูกฝังและสร้างเจตสำนึกที่ดีทางวัฒนธรรม
- (ฉ) ดำเนินการผลิตสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม
- (ช) ร่วมมือและให้การสนับสนุนหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ ในด้านการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม

กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กระทรวงการต่างประเทศ

ดร. สวรรสิน วีระนถ

กรรมลอเมริกาและแปซิฟิกใต้

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

กรรมลอเมริกาและแปซิฟิกใต้มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ในความรับผิดชอบ จำนวน 55 ประเทศ ให้เป็นไปตามแผนนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ โดยแสวงหา ติดตาม รวบรวมข่าวสารความเคลื่อนไหวเนื่องจากการศึกษาวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ ทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า วิชาการ วัฒนธรรมและสังคมของประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ เมื่อจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะ รวมทั้งกำหนดแนวทาง ขั้นตอนแผนมาตรการในการรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศไทย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นเสนอต่อรัฐบาล ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างตัวแทนของประเทศในความรับผิดชอบกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องของไทยในการส่งเสริมและกระชับสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศในความรับผิดชอบ

โครงสร้าง

โครงสร้าง ประกอบด้วย 3 กอง และสำนักงานเลขานุการกรม ได้แก่

- สำนักงานเลขานุการกรม
- กองอเมริกาเหนือ แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสหรัฐอเมริกา และฝ่ายแคนาดา
- กองพาซิฟิกอเมริกา แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายอเมริกากลางและแปซิฟิกใต้
ฝ่ายอเมริกาใต้
- กองแอฟริกาใต้ แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายแอฟริกาใต้ และฝ่ายนิวซีแลนด์และแปซิฟิกใต้ (แยกสารแทน 1 และ 2)

1. สำนักงานเลขานุการกรม ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับราชการและรับผิดชอบงานพิธีการและสารบรรณ ตลอดจนงานบริหารด้านอื่น ๆ อาทิ การจัดทำรายงานประจำปีของกรมบริหารบุคคล อานาพาณะ ฯลฯ และเป็นหน่วยประสานงานภายในกรมและระหว่างกรมกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งจะสนองรับผิดชอบปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่มอบในความรับผิดชอบของกองหรือกองใดโดยเฉพาะ

2. กองอเมริกาเหนือ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้

หมู่เกาะสุก นีอี โคเกอเลา กวม ซามัว ปาเลา นอร์ฟอล์กมาเรียนา ไมโครนีเชีย หมู่เกาะ
มาร์แชล

อัตรากำลัง

ภายใต้แผนอัตรากำลัง 3 ปี (พ.ศ. 2538-2540) กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้มี
อัตราเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น 50 คน ซึ่งในทางปฏิบัติมีอยู่จริงเพียง 30 คนเท่านั้น เนื่องจากบาง
อัตราไม่ได้รับการบรรจุตัวบุคคลอีกเป็นผลจากไม่มีงบประมาณ ทั้งนี้ ต้องมีรายละเอียดโครงสร้าง
และอัตรากำลังแนบมา

งบประมาณ

กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในด้านวิชาการประมาณปีละ
4 ล้านบาท โดยกิจกรรมส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างฝ่ายไทยกับประเทศ
ในภูมิภาค การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจภูมิภาค การจัดสัมมนาวิชาการ โครงการที่
สำคัญ ๆ ในปีงบประมาณ 2537 ได้แก่

การเดินทางไปเยือนต่างประเทศ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนสหรัฐอเมริกา
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนลาตินอเมริกา
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนหมู่เกาะแปซิฟิกใต้

การเชิญผู้นำต่างประเทศเยือนไทย

- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศคิวบาเยือนไทย
- รองประธานคณะเสนาธิการร่วมของสหรัฐฯ เยือนไทย
- ผู้อำนวยการสำนักนโยบายต่างประเทศและสันติภาพชาติของสหรัฐฯ
เยือนไทย
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เยือนไทย
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศแคนาดาเยือนไทย

การสัมมนาวิชาการ

กรมฯ ได้จัดสัมมนาวิชาการเรื่อง "สถานการณ์ด้านการลงทุนในอาเซียน" ณ โรงแรมเอ็มพีเรียล เมื่อเดือนกันยายน 2537

เอกสาร สิ่งพิมพ์

กรมฯ ได้จัดพิมพ์เอกสารสรุปผลการสัมมนาโต๊ะกลมเรื่อง "ความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ" ซึ่งกรมฯ จัดขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2535

นอกจากนี้ กรมฯ กำลังจะจัดพิมพ์หนังสือภาษาอังกฤษ สรุปผลการประชุมระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการทูตเชิงป้องกัน (International Workshops on ASEAN-US Cooperation in Peace and Preventive Diplomacy) ซึ่งกรมฯ ได้จัดขึ้น 3 ครั้ง ในช่วงปี 2536-2537 โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากมูลนิธิฟอร์ด หนังสือดังกล่าวจะพิมพ์แล้วเสร็จในราวเดือนมีนาคม 2538

หอการค้าประเทศไทย
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

1. หน้าที่ความรับผิดชอบ

พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2537 กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบรวม 3 ประการ คือ

1. ดำเนินการด้านการต่างประเทศและกิจการนิยมน
2. ติดต่อประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านความช่วยเหลือและความร่วมมือทางด้านการสาธารณสุข แลกเปลี่ยนนิยมน รวมทั้งการจัดประชุมและเจรจาการค้าได้ริบอบหมาย
3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ภาระงานประจำงานภายใน

จากอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบข้างต้น กองการต่างประเทศสามารถแบ่งงานภายในออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายกิจการต่างประเทศ รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับกิจการด้านการต่างประเทศของกระทรวงมหาดไทย เป็นเนื่องจากเหตุผลในการดำเนินงานในฐานะกรม มี ๒ กลุ่มงานหรือสำนักงาน โดยที่กลุ่มที่ ๑ มีลักษณะเฉพาะคือ รับผิดชอบหรือสถานของที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย หรือมีต้นของชาติอื่น ๆ ที่เข้ามาเยือนหรือเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ตลอดจนคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ จะมีการประสานงานให้ความช่วยเหลือในการติดต่อได้ยาก นอกจากนี้จะดำเนินการติดต่อประสานงานกับสมาคมองค์การระหว่างประเทศ การอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้กับบุคคลในคณะทูต รวมทั้งการดำเนินการติดต่อรับทุนการศึกษา มีลักษณะลักษณะหรือสถานในประเทศไทย นอกจากนี้ฝ่ายกิจการต่างประเทศ ยังมีงานด้านอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ คือ

1.1 เป็นศูนย์กลางของกระทรวงมหาดไทยในการติดต่อประสานงานหรือรับแจ้งการติดต่อร่วมมือดำเนินการกับชาวต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

1.2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบการศึกษาแผนนโยบาย และแผนงานของกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการระหว่างประเทศ เสนอให้ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงเป็นผู้รับผิดชอบ

1.3 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือแผนงานที่มีบังคับบัญชา ได้กำหนดขึ้น

1.4 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้การปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย หรือส่วนราชการในประเทศไทย เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามตัวกฎหมายและบรรทัดฐานตามที่กำหนดไว้

1.5 จัดเตรียมการต้อนรับประมุขต่างประเทศ หรือบุคคลสำคัญที่มาเยือนประเทศไทย จัดเลี้ยงรับรองแขกต่างประเทศผู้มีเกียรติ การอำนวยความสะดวกให้กับชาวต่างประเทศในด้านต่าง ๆ การเข้าเยี่ยมชมการของแขกต่างประเทศและผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย การอนุมัติและการจัดทำหนังสือเดินทางให้กับข้าราชการที่จะเดินทางไปศึกษาทำงานในต่างประเทศ

1.6 ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินการศึกษาค้นคว้า วิจัย การศึกษา นิคมชนบท สัมมนา หรือทำงานในต่างประเทศให้กับข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

1.7 ดำเนินการเกี่ยวกับการขอยกย่องผู้สำเร็จการศึกษาชาวไทยในต่างประเทศ และชาวต่างประเทศในประเทศไทย และการละเมิดลิขสิทธิ์ของชาวไทยในต่างประเทศ

1.8 งานการช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ การพิจารณาคำขอของรัฐบาลต่างประเทศ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการตรวจสอบคดีจึงเป็นไปปรากฏผู้เสียหายที่ขึ้นเข้ามาในประเทศไทย

1.9 รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องชาวต่างประเทศที่มีผลประโยชน์ร่วมกับประเทศไทย เช่น

- ชาวต่างประเทศที่มีคดี คดีอื่นในประเทศไทย
- การตรวจสอบผู้เสียหาย
- เรื่องต่างประเทศมาอยู่ภายในประเทศไทย
- การขอขอย้ายการอยู่ในประเทศไทยให้กับเจ้าหน้าที่องค์การต่างประเทศ

1.10 รับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับการเดินทาง ไม่ประกอบด้วยสมาชิกในเบื้องเมกษของชาวไทยอนุลิม

1.11 รับผิดชอบการพิจารณาคำขอของรัฐบาลต่างประเทศเกี่ยวกับ

- การส่งผู้ร้ายข้ามแดน
- การจัดตั้งสถานกงสุลและสถานกงสุลใหญ่
- การขอถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของคนคิดต่อกับกรรมสิทธิ์ใน เรื่องปัญหา

กรรมสิทธิ์และติดต่อกับกรมตำรวจในเรื่องความปลอดภัย

- การขอตั้งสถานีรับ - ส่งวิทยุ ในสถานเอกอัครราชทูตและสถานทูต
- การขอจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย

1.12 จัดทำทำเนียบข้าราชการชั้นสูงของกระทรวงมหาดไทย เป็นภาษาอังกฤษ

1.13 จัดทำคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นคำศัพท์โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของ สป. สำนักงานจังหวัด หรือตำแหน่งต่าง ๆ ที่สำคัญ

1.14 จัดทำคู่มือเพื่อให้เป็นแนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการต้อนรับการเยือนของประมุขและแขกต่างประเทศ

1.15 จัดทำข้อมูลการเดินทางไปราชการต่างประเทศของกระทรวงมหาดไทย โดยแยกเป็น กรม จำนวนผู้เดินทาง ประเทศที่เดินทางไป ประเทศของนายประมุขที่ไป

1.16 จัดทำข้อมูลจำนวนทุน (19.) ที่กระทรวงมหาดไทยได้รับจากกรมวิเทศสหการและแหล่งอื่น โดยแยกเป็น ประเภทผู้ให้ทุน ชื่อทุน ประเภทของทุน กรมที่ได้รับการจัดสรร ชื่อผู้มอบเงินให้ทุน ผลการสอบ ได้เงินการพิจารณาได้รับทุนหรือไม่ ระยะเวลาการศึกษา ผลการศึกษา

2. ฝ่ายกิจการชายแดน รับผิดชอบเกี่ยวกับการข่าวและข้อมูลชายแดน การรักษาความสงบเรียบร้อยชายแดน การเสริมสร้างความร่วมมือกับชายแดน การแก้ไขปัญหาคาความขัดแย้งในเนื่องมาจากเรื่องเขตแดนในระดัท้องถิ่น และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชายแดน การส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านสนับสนุนความร่วมมือในภูมิภาคในด้านต่าง ๆ จึงควรกล่าวถึงสหประชาชาติให้ชัดเจนได้ โดยสรุปดังนี้

2.1 เรื่องผู้พลาน/ผู้พลานที่เข้าเมือง ได้แก่

1) สถิติกัน และสถิติผู้พลานที่เข้าเมือง และผู้พลานที่ออกจากเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการผ่อนผันให้พลานที่หนีภัยในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

2) สถิติจำนวน และควบคุมผู้พลาน ผู้พลานที่เข้าเมือง และชายแดนชายแดน ได้แก่ กรมพลาน อธิบดีทหารจีนคนชาติ จีนมีพลาน จีนมีอิสระ ผู้พลานที่เข้าเมืองจากลาว เนปาลพม่า ผู้พลานเชื้อสายไทยจากพม่า กอง อธิบดีใจจีนคนมีฝีมือภาษาไทยคือ

3) ควบคุมผู้พลานพลานที่เข้าเมืองจากประเทศเพื่อนบ้านไม่ให้ดำเนินการใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของไทย และต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 เรื่องความปลอดภัยในเขตชายแดนของราชอาณาจักรตามแนวชายแดน ได้แก่

1) คุ้มครองราษฎรไทยตามแนวชายแดนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ใน

ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การปฏิบัติตามแผนป้องกันภัยผ่านฉนวนเวียดนาม

2) ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางแนวชายแดน

3) ป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด อาวุธสงครามเถาไหม

หรือผ่านไทย

4) ประสานการให้ความช่วยเหลือราษฎรไทยที่อยู่จับกุมในประเทศเพื่อนบ้าน

2.3 เรื่องความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประชาชน เช่น การแลกเปลี่ยนเยือน การลือจรข้ามแดน การผ่อนปรนการค้าชายแดน จัดเงื่อนไขของความสัมพันธ์ระหว่างกัน แลกเปลี่ยนปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี โดยผ่านกลไกของรัฐที่ทั้งสองฝ่ายได้จัดตั้งขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และความร่วมมือในภูมิภาค ทั้งในภาพรัฐและภาคเอกชน และสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการกีฬา ระหว่างกัน เช่น การเปิด - ปิดจุดผ่านแดนเพื่อการค้าและการท่องเที่ยว

2.4 เรื่องการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงชายแดน ได้แก่

1) การวางผังและจัดวางฐานชุมชนที่ชายแดน และจัดหาด้านสาธารณชน

2) สนับสนุนการค้าและการตามโครงการที่ถิ่นสยาม

3) สนับสนุนการค้าและการตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน

4) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงในเขตแนวกันภาค

5) สนับสนุนการค้าและการแก้ไขปัญหาล้างหรือชายแดนภาคใต้

2.5 เรื่องเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

1) การแก้ไขปัญหาล้างหรือชายแดนภาคใต้ในระดับท้องถิ่น หากเกินขีดความสามารถให้ยกขึ้นเจรจาในระดับชาติ โดยให้กลไกของรัฐที่ทั้งสองฝ่าย

2) การสำรวจตรวจสอบแนวเขต และดำเนินการป้องกันและการป้องกันชายแดน และการเป็นเส้นทางเดินของน้ำ รวมทั้งรักษาความสงบเรียบร้อย และหลักเขตแดน

3) รักษาสิทธิประโยชน์ของราษฎรในพื้นที่ไว้ ในกรณีที่มีการรุกล้ำที่ทำนาปลูกในเขตพื้นที่เป็นปัญหาข้อพิพาท

2.6 ในการดำเนินการด้านความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มีกลไกความร่วมมือที่กระทรวงมหาดไทยมีส่วนรับผิดชอบ ได้แก่

1) รูปแบบของคณะกรรมการและศูนย์ที่ความรับผิดชอบ

(1) คณะกรรมการความร่วมมือ รับผิดชอบเกี่ยวกับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการพัฒนา

(2) คณะกรรมการชายแดนทั่วไป รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงชายแดน

ความร่วมมือเพื่อพัฒนาความสงบเรียบร้อย และเสถียรภาพตามแนวชายแดน

(3) คณะกรรมการเขตแดนร่วม รับผิดชอบเกี่ยวกับเขตแดนระหว่างกันทั้งใน การแก้ไขปัญหาดังกล่าว การปักปันเขตแดน และการจัดทำหลักเขตแดนให้ชัดเจน

2) คณะกรรมการร่วมที่ได้จัดตั้งไปแล้ว

2.1) ระดับชาติ

(1) ด้านลาว มีคณะกรรมการร่วมไทย - ลาว, คณะกรรมการ ร่วมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไปไทย-ลาว และคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย- ลาว

(2) ด้านพม่า มีคณะกรรมการร่วมไทย - พม่า, คณะกรรมการ สาขาค้นคว้าภูมิภาค และคณะกรรมการพิจารณาปัญหาเขตแดนไทย - พม่า

(3) ด้านมาเลเซีย มีคณะกรรมการร่วมไทย - มาเลเซีย, คณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - มาเลเซีย และคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย - มาเลเซีย

(4) ด้านกัมพูชา - ยังไม่มี

2.2) ระดับท้องถิ่น

(1) ด้านลาว มีคณะกรรมการร่วมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ตามชายแดน

(2) ด้านพม่า มีคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่นไทย - พม่า

(3) ด้านมาเลเซีย มีคณะกรรมการระดับจังหวัดฝ่ายไทยมาเลเซีย

(4) ด้านกัมพูชา - ยังไม่มี

3. ฝ่ายกิจการผู้พลชน รับผิดชอบเกี่ยวกับ การกำหนดมาตรการการควบคุมดูแล ผู้พลชนและผู้ลี้ภัยให้อยู่ภายในพื้นที่กำหนด การให้การสงเคราะห์และส่งเสริมอาชีพ การกำหนด แนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาผู้พลชน และผู้ลี้ภัยที่อยู่ในประเทศไทย จากงบประมาณ และการเงินเกี่ยวกับกิจการผู้พลชนที่ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ฝ่ายกิจการผู้พลชน มีส่วนงานภายในสองส่วน 3 งาน ดังนี้

3.1 งานวางแผนและงบประมาณ

- 1) รวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัยปัญหา การดำเนินงานและแผนแนวความคิดเกี่ยวกับ ผู้พลชน
- 2) จัดทำโครงการขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศเกี่ยวกับกิจการผู้พลชน
- 3) จัดการประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการดำเนินงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับผู้พลชน
- 4) การจัดทำแผนปฏิบัติการ

- 5) งานนโยบายและการดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ
- 6) งานบริหารงานบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายกิจการผู้อพยพ
- 7) งานสถานที่และยานพาหนะ
- 8) งานวิทยุสื่อสาร
- 9) บริหารงานด้านงบประมาณและการเงินของสำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ
- 10) ดำเนินการเพื่อให้มีการลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือผู้อพยพระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับ UNHCR
- 11) การจัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีของงานควบคุมผู้อพยพและผู้พลบทนไร้บ้านเมือง ทั้งงานประมาณไทย และ UNHCR
- 12) กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับงานงบประมาณของศูนย์รับผู้อพยพจังหวัดต่าง ๆ
- 13) นิยามหลักเกณฑ์และจัดสรรงบประมาณโครงการสืบสวนแยกประเภทผู้พลบทนไร้ บ้านลาวและเวียดนาม

3.2 งานผู้อพยพและผู้พลบทนไร้บ้านเมือง

- 1) ดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุม ตรวจสอบผู้อพยพและผู้พลบทนไร้บ้านเมืองตามศูนย์ฯ ต่าง ๆ
- 2) การติดตาม ควบคุม สอดส่อง พกพาการลักลอบบุคคล องค์การและผู้อพยพที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ
- 3) นิยามมาตรฐานการตรวจหาทาง ไม่ตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามของผู้อพยพ
- 4) การขนย้ายผู้อพยพ
- 5) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมกับผู้อพยพ
- 6) งานส่งผู้อพยพกลับประเทศเดิม
- 7) งานข้อมูลและสถิติผู้อพยพ
- 8) งานเลขานุการ โครงการสอบสวนแยกประเภทชาวเวียดนาม

3.3 งานประสานองค์การระหว่างประเทศ

- 1) ประสานการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้อพยพ โดยขอความร่วมมือจากองค์การระหว่างประเทศ
- 2) ประสานการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพ โดยการวางแผนครอบครัว การจัดส่งไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม การส่งกลับประเทศเดิม
- 3) การให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรไทยตามแนวชายแดน ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาผู้อพยพ

4. งานธุรการ วันนัดสอบงานเกี่ยวกับ

- 4.1 งานบริหารทั่วไป
- 4.2 งานบริหารงานบุคคล
- 4.3 งานเลขานุการผู้อำนวยการกอง
- 4.4 งานสารบรรณ
- 4.5 งานพิมพ์หนังสือราชการ
- 4.6 งานยานพาหนะ
- 4.7 งานรักษาความสะอาด
- 4.8 งานผลิตและการบำรุงรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า

5. สำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย กระทรวงมหาดไทย

1. ความทั่วไป

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - จนถึงปัจจุบัน ได้มีผู้ลี้ภัยอื่นใดทั้งหมดหนีออกจากประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยจนถึงปัจจุบันทั้งสิ้น 24,434 คน โดยพักอาศัยอยู่ในศูนย์ ๓ แห่ง รวม 3 แห่ง ขณะนี้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยระหว่างชาติ (แองเจลา) ให้การสนับสนุนงบประมาณ ค่าอาหาร การรักษายาบาล การดำรงชีวิต และอื่น ๆ เพื่อรอการเดินทางไปประเทศที่สามหรือกลับประเทศเดิม ปัจจุบันจำนวนผู้ลี้ภัยเข้าประเทศไทยได้ลดลงอย่างมากและส่วนใหญ่จะไม่สนใจอพยพอย่างแท้จริง แต่หลบหนีเข้ามาเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ

2. นโยบายของรัฐบาล

รัฐบาลไทยมีนโยบายที่แน่วแน่ที่จะให้ผู้ลี้ภัยอื่นใดที่หนีเข้ามาในราชอาณาจักรโดยให้ทำการขอสถานที่และขอวีซ่า การยอมรับผู้ลี้ภัยไว้ในประเทศไทยจะเป็นในลักษณะให้พักอาศัยอยู่ชั่วคราวในนี้เพื่อควบคุม เมื่อรอการเดินทางไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามหรือกลับทางกลับประเทศเดิมต่อไป โดยถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี รวม 6 เรื่อง

3. การจัดองค์การ

กรม ได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2518 มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานวันนัดสอบในการดำเนินการกับผู้ลี้ภัยอื่นใด และกระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้งหน่วยงานนี้ ความคุ้มครองผู้ลี้ภัย ดังนี้

1. ฝ่ายผู้อำนวยการ

1.1 คณะกรรมการดำเนินการของศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย โดยมีคณะกรรมการไทย เป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เช่น สำนักงานเลขาธิการความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และผู้แทนกระทรวงต่าง ๆ รวม 25 ท่าน โดยมีผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักงานผลิตกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนด นโยบายและควบคุมการดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

1.2 คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย มี รองผลิตกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายความมั่นคง เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักงานผลิตกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรวม 17 ท่าน โดยมีหัวหน้าฝ่ายกิจการผู้ลี้ภัย กองการต่างประเทศ เป็น เลขาธิการ

คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาตามแนวทางแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติงานของสำนักงานศูนย์ฯ โดยประมวลกฎหมายกำหนดแนวทางแก้ไข นำเสนอคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อพิจารณาต่อไป

2. ฝ่ายบริหาร

- สำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย ตั้งอยู่เลขที่ 107 บ้านนาหิน ถนนสามเสน สี่แยกศรีอาน กรุงเทพมหานคร มีรองผลิตกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายความมั่นคง เป็นหัวหน้า ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ เป็นรองหัวหน้าสำนักงานศูนย์ฯ หัวหน้าฝ่ายกิจการผู้ลี้ภัย สท. เป็นผู้ช่วยหัวหน้าฯ มีหน้าที่รับผิดชอบกลางในการบริหารกิจการผู้ลี้ภัยของกระทรวงมหาดไทย ควบคุมดูแลการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ลี้ภัยให้มีชีวิตอยู่ได้ในประเทศไทย หรือเดินทางกลับ ประเทศเดิม โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการและคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานศูนย์ฯ ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

2.1 ฝ่ายวางแผน มีหัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ ฝ่ายกิจการผู้ลี้ภัย สท.สส. เป็นหัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานวางแผนและกำหนดมาตรการ เพื่อปฏิบัติกับผู้ลี้ภัย การดำเนินงานรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิจัยปัญหาการดำเนินงานและเสนอ ความรู้เกี่ยวกับผู้ลี้ภัย การจัดทำโครงการระดมทุนเพื่อช่วยเหลือจากต่างประเทศเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย งานสอนส่วนราชการและอาสาสมัคร

2.2 ฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย มีหัวหน้างานผู้ลี้ภัยและพลเรือนเข้าเมืองฝ่ายกิจการผู้ลี้ภัย สท.สส. เป็นหัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานผู้ลี้ภัยอื่นใดซึ่ง ในเรื่องการจัดส่งผู้ลี้ภัยออกนอกประเทศ งานควบคุมและตรวจจับผู้ลี้ภัยที่เข้าเมือง งานกิจการ นิเทศเพื่อสร้างความมั่นคง งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2.3 ฝ่ายประสานองค์การระหว่างประเทศ มีหัวหน้างานประสานองค์การระหว่างประเทศ ฝ่ายกิจการผู้ลี้ภัย สท.สส. เป็นหัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานองค์การระหว่างประเทศ งานรับรองและอำนวยความสะดวก

งานโครงการและข้อมูล

2.4 ฝ่ายงบประมาณและการเงิน มีหน้าที่วางแผนงบประมาณและการเงิน ฝ่ายกิจการผู้สูงอายุ สก.สป. เป็นหัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทของสำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยแยกเป็น เงินงบประมาณแผ่นดินและเงินช่วยเหลือจากสหประชาชาติ

3. ศูนย์กับผู้สูงอายุ

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมผู้สูงอายุและผู้พลานีเข้าเมืองตามบริเวณจังหวัดชายแดนไทย - ลาว ไทย - กัมพูชา เน้นไปที่ใช้มีอยู่ศูนย์ผู้สูงอายุที่เข้ามาทางชายแดนประเทศไทยให้อยู่รวมกันเป็นที่พักแสร้ง และควบคุมการควบคุมโดยแยกตามสัญชาติ เชื้อชาติ เน้นให้ผู้สูงอายุและผู้พลานีเข้าเมืองและผู้พลานีเข้าเมืองที่เข้ามาเมืองที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทยมีจำนวน 4 แห่ง คือ

1. ศูนย์ควบคุมชาวลาวยุทธการสงคราม อ.เมือง จ.นครพนม
2. ให้แก่ควบคุมผู้พลานีเข้าเมืองชาว เวียดนามที่รอการส่งกลับ อ.อรัญ จ. นครราชสีมา
3. ศูนย์ดำเนินการวิธีกับผู้สูงอายุ อ.เมืองโคก จ.ชลบุรี
4. ศูนย์ดำเนินการส่งผ่าน กองตรวจคนเข้าเมือง กรุงเทพฯ

นอกจากนั้น กองการต่างประเทศ สป. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับศูนย์ปฏิบัติการหอพักพลเข้าเมืองโดยมีรอบตัวยุทธนาถ (สป.บท.) ซึ่งมีอยู่ใน 9 จังหวัดตามแนวชายแดนไทย-ลาว ได้แก่ เชียงราย ตาก เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง จึงมีการจัดตั้ง การประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อการควบคุมดูแลกลุ่มผู้อพยพให้ไม่ไปตามแนวชายแดน บุคลากรที่ว่างไว้การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านชายแดน งานสืบค้นและประสานแยกประเภทผู้พลานีเข้าเมืองและการรวบรวมข้อมูลผู้พลานีเข้าเมือง ในปีงบประมาณ 2537 ได้รับงบประมาณในการนี้รวม 1,519,880 บาท

3. อัตรากำลัง

กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มีอัตรากำลัง (เจ้าหน้าที่รวม) 141 อัตรา แบ่งเป็น

1. อัตรากำลังระดับ 8	1 อัตรา
2. อัตรากำลังระดับ 7	3 อัตรา
3. อัตรากำลังระดับ 6	7 อัตรา
4. อัตรากำลังระดับ 1 - 5	34 อัตรา

5. ลูกจ้างประจำ	10 อัตรา
6. ลูกจ้างชั่วคราว	85 อัตรา

4. สิ่งสนับสนุนและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน

1. งบประมาณ กองการต่างประเทศ สำนักงานวิเทศบริหารกรมการทูต ได้รับงบประมาณในงบประมาณ 2538 จำนวน 3 แห่ง คือ

1.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบไทย ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2538 จำนวน 1 แผนงาน 2 โครงการ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเบี้ยเลี้ยง เงินที่พัก ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เมืองทางบกและทางทะเล และค่าเลี้ยงดูนักศึกษานานาชาติ ดังนี้

1) แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน

- (1) งานควบคุมผู้หลบหนีเข้าเมือง ได้รับจัดสรรจำนวน 34,075,400 บาท
- (2) โครงการ การดำเนินการต่อผู้ลี้ภัยนานา ได้รับจัดสรรจำนวน 3,531,900 บาท

1.2 เงินช่วยเหลือจากสหประชาชาติ (UNHCR) และองค์การระหว่างประเทศ

สำนักงานศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย กองการต่างประเทศ สน.มท. ได้รับความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ (UNHCR) ประจำปี 2537 (1 ม.ค.-31 ธ.ค.37) ตามมติสภาผู้แทนราษฎรได้โครงการของสำนักงานวิเทศบริหารศูนย์ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ระหว่างกรมการทูตไทยและสำนักงานวิเทศบริหารศูนย์ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้ลี้ภัย ค่าเช่าบ้าน ค่าขนส่งสาธารณะ ค่าเช่ารถจักรยานยนต์ และค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน โดยแยกเป็น 2 โครงการ คือ

- 1) โครงการเลี้ยงดูผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยทางการเมืองและพลเรือนในสถานวีซ่าประเทศไทย จำนวน 89,590,931 บาท แยกเป็นส่วนกลาง 558,300 บาท 57,508,826 บาท และค่าใช้จ่ายองค์การต่าง ๆ 32,087,105 บาท
- 2) โครงการเลี้ยงดูผู้ลี้ภัยและพลเรือนในสถานวีซ่าประเทศไทย จำนวน 1,279,720 บาท

1.3 เงินช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM)

ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) ประจำปี 2538 (1 ม.ค. - 31 ธ.ค.37) เป็นเงินทั้งสิ้น 1,260,000 บาท ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของฝั่งผู้รับ ที่กองตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ

3. วิศวกรโยธา กองการต่างประเทศ ได้จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ไว้ใช้ของหน่วยงาน เพื่อ
 จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่

1) เครื่องคอมพิวเตอร์	10 เครื่อง
2) เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้าเพื่อความจำ	1 เครื่อง
3) เครื่องโทรสาร	5 เครื่อง
4) เครื่องถ่ายเอกสาร	4 เครื่อง

8. กิจกรรมประชาสัมพันธ์

กองการต่างประเทศ ดำเนินงานประชาสัมพันธ์กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์
 ให้กับผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกันไปด้วย กิจกรรมที่สำคัญของกองการต่างประเทศ
 ได้แก่

1. การจัดประชุมขึ้นลง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานส่วนราชการ
 รัฐวิสาหกิจและจังหวัด เช่น น.โทกาทของรัฐบาลเกี่ยวกับชาชนชนบททุกด้าน น.นโยบายเกี่ยวกับผู้ลอบ
 พนเข้าเมือง เป็นต้น
2. การจัดประชุมคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
 ในส่วนที่กองการต่างประเทศรับผิดชอบ
3. การจัดส่งผู้แทนไปประเทศที่สาม หรือส่งกลังประเทศคู่ค้ามา
4. จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานให้กับจังหวัดชายแดน
5. เป็นวิทยากรบรรยายในวิชาที่กองการต่างประเทศรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน
 ราชการ เช่น วิทยาลัยการพิเศษ จันทบุรี วิทยาลัยการ โรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยป้องกัน
 ราชอาณาจักร เป็นต้น พร้อมทั้งผลิตเอกสารให้กับผู้รับผิดชอบบรรยายด้วย

สถาบันวิจัยและพัฒนา

วิทยา ชุมชนเกษตร

อาณาบริเวณศึกษา (Area Studies)

ความเบื้องต้น

สิ่งที่เรียกกันว่า วิชาการศึกษา (foreign area studies) ก็คือ อาณาบริเวณศึกษา (area studies) ก็คือ ส่วนเป็นคำที่ไม่ไปอย่างอื่น ก่อนจะมีคำนี้ในชุดที่ศึกษานี้ ในความเข้าใจทั่ว ๆ ไป หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจดินแดนอื่น ประเทศอื่น รัฐอื่น สิ่งอื่นที่ไม่ใช่เป็นที่ดินของเราเองอาศัยอยู่เมื่อประกอบขึ้นในการศึกษาค้นคว้าร่วมกันจะช่วยให้ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดอันอาจจะสร้างปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันขึ้นได้ การศึกษาทำความเข้าใจไว้ก่อนมีความหมายแล้วในเบื้องต้นต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดตั้งกัน มีการบันทึกเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ กันขึ้นไว้ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในส่วนที่เป็นของทางการและเอกชนก็ได้เก็บรักษาไว้เอาไว้ เอกสารเหล่านี้ว่ามีทั้งที่เป็นทางการและกึ่งทางการที่มีความคิดเห็นของผู้สังเกตประกอบอยู่ด้วยอันยิ่งยไปกว่าใครเป็นผู้บันทึกและบันทึกเมื่อไหร่ โดยปกติมักมีเอกสารที่บันทึกกันประเทศใดก็ได้ ซึ่งจะมีการติดต่อกันผ่านเอกสาร แต่การเป็นเรื่องราวของประเทศที่อยู่นอกไปนอกออกไปยังที่อื่น ๆ ก็จะมีความเป็นทางการน้อยกว่าเรื่องราวอันอาจจะเป็นที่มา เป็นบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ทาง เช่น บันทึกที่มีชื่อเสียงของโจว ค้า กวน เกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศที่ใกล้เคียงอย่างเช่น ประเทศจีนที่อำนาจและอิทธิพลมันเกี่ยวข้องกับประเทศเล็ก ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องรู้ถึงความจำเป็นของประเทศเหล่านี้ การบันทึกการที่ประเทศเหล่านี้ต้องติดต่อค้าขายและส่วนอื่น ๆ ก็ให้มันมีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับดินแดนเหล่านี้ บันทึกเหล่านี้ก็อาจจะ เช่น มารีโคโปโล โกลเด้น เบเรส มีเนื้อหาที่สอดคล้องกันเรื่องวิชาการศึกษา หรืออาณาบริเวณศึกษาโดยตรง การเกิดของชุดนี้ของมันเป็นจริงไว้คือที่เราไม่ควรรู้จักกันกับเหตุการณ์ วันนั้นก็มีความชำนาญในการเขียนเรื่องและมีเรื่องเกิดขึ้นเอง ในกรณีนี้ในกรณีนี้ ชาวอาหรับ แต่คนเอเชียอื่น ๆ มีหลักฐานน้อย หรือถึงไม่ได้ศึกษากันจริง น่าจะมีเหตุผลว่าการเดินทางค้าขายทางเรือ และมีการพบปะเป็นปัจจัยสำคัญของการติดต่อกัน การเดินทางทางทะเลเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในเหตุการณ์ หรือบางประเทศการติดต่อเพื่อหาสินค้าที่ขาดแคลนในสถานที่ใดประเทศใดประเทศหนึ่งที่มีความชำนาญในการเดินเรือได้เดินทางเข้ามาสู่เอเชีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่งานวิจัยการค้าที่มีชื่อเสียงรู้จักกันทั่วไปว่าบันทึกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในที่สุดก็จบลงด้วยการค้าเหล่านี้ไปสู่ลักษณะที่คือการติดต่อของดินแดนที่ละเล็กละน้อยจนกลายเป็นจักรวรรดิที่ใหญ่โตขึ้นได้ บรรดาเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ เหล่าต่าง ๆ ซักกันขึ้นไว้ในช่วงระยะเวลา 100-350 ปีของอาณาจักรสมัยใหม่ที่ได้กลายเป็นเอกสารที่มีอยู่ในด้านอาณาบริเวณศึกษา ในขณะเดียวกันนั้นนักวิชาการของอาณาจักรจำนวนไม่น้อยได้มีผลงานเป็นนักวิชาการระดับสูง เช่น แฮลลันด์ แวนนิเออร์ (Hallan Van Niekerk)

Raffles) J.S. Furnival, E. Douwes Dekker คนเหล่านี้มีผลงานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ยังมีเอกสารของท้องถิ่นที่นำไปกับวิชา-ไว้ที่ประเทศเจ้าอาณานิคมเป็นจำนวนมาก รวมทั้งโบราณวัตถุล้ำค่าอีกมากมาย น่าสังเกตว่าเยอรมันเป็นประเทศหนึ่งที่ไม่เคยมีอาณานิคมในเอเชียจริงจัง และยังมีนักวิชาการที่ศึกษาเรื่องเอเชียจำนวนมาก และยังได้เก็บรวบรวมเอกสารโบราณวัตถุจำนวนมากไม่ยอมเก็บไว้อีก ดังนั้นจึงเกิดการติดต่อและเดินทางไปมาหาไปกันของนักวิชาการที่เราเลือกกันต่อมาว่า นักวิชาการด้านบูรพาคติ (Orientalists) นำไปสู่การเกิดสิ่งที่เรียกว่าภาษาทางวิชาการขึ้น มีโดยรวมแล้วของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ขึ้นเป็นองค์กรที่มีชื่อเสียง เช่น Royal Asiatic Society Ecole d'Etudes Extreme Oriente, France เป็นต้น จึงดำเนินการสนับสนุนซึ่งกันและกันที่สมาคมบางแห่งต้องยุบ อีกตัวไม่ยอมรับของฝรั่งเศสใช้เอกสารที่เก็บไว้ที่สถานเอกอัครราชทูตในต่างประเทศอาณานิคมภาษาตะวันตกเรียกว่าการศึกษาด้านบูรพาคติ (orientalism) คำนี้ไม่สำคัญนัก มีหน่วยงานการศึกษาออกมามากมาย ภาษาเหล่านี้มีลักษณะเป็นผลงานด้านประวัติศาสตร์ ภาษา วรรณคดี โบราณคดี ศาสนา และมานุษยวิทยา การนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ผู้เขียนเองได้ให้ความสนใจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นต้นมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งแล้ว สงครามเข้ามาศึกษาต้นแบบเหล่านี้ รัฐบาลผู้เขียนใช้การส่งเสริมกิจกรรมบางอย่างเป็นพิเศษ เช่น สิ่งที่เกิดขึ้นกับศาสนาอิสลาม ความสนใจในต้นแบบนั้นของผู้เขียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีนั้นๆ สหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สองอย่างเต็มที่ และมีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งที่ในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและการเมือง สหรัฐอเมริกาที่มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจกับดินแดนที่ตนต้องเข้าไปยึดครองหรือมีอิทธิพลเหนือ ก็เพราะในเมื่ออเมริกาเห็นว่าตนเป็นมหาอำนาจและได้ตนกับประเทศอื่นๆที่มีอิทธิพลในสามโลก และเป็นสิ่งที่จำเป็นในการผลักดันการแพร่ขยายของอิทธิพลที่มีต่อทั้งในยุโรปและเอเชีย ก็ทั้งที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับประเทศโลกที่สามอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นสำหรับผู้คนอเมริกาจะต้องทำความเข้าใจกับดินแดนเหล่านั้นที่ตนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ ขบวนการอเมริกาได้ให้ความสนใจในการศึกษาและนักวิชาการเป็นครั้งแรกมิได้มีการจัดตั้งศูนย์ของภาษาตะวันออกศึกษาขึ้นในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่วนผู้เขียนเชื่อว่าภาษาตะวันออกศึกษาอื่นโดยนักวิชาการเข้าไปเป็นศูนย์รวมที่ศึกษาต้นแบบที่อยู่ในความสนใจ เมื่อจากอเมริกาสนใจเรื่องในปัจจุบัน และผลการกระทำจะมีต่อนโยบายของอเมริกา การศึกษาจึงมีเป็นหลักในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม เป็นสำคัญ อันแตกต่างไปจากกลุ่มนักวิชาการด้านบูรพาคติเดิม วิธีการแบบอเมริกาเป็นที่น่าสนใจอย่างกว้างขวางออกไปเพราะประเทศที่อิงวัฒนธรรมและในสังคมโลกที่สามซึ่งตนของตนไปศึกษาในอเมริกามากขึ้นเป็นลำดับ ด้วยความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ จากอเมริกา ภาษามันจะศึกษาจึงได้คือ ๆ เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาแบบแนวทางของอเมริกา ส่วนการค้นคว้าศึกษาด้านแบบเดิมคือ ส่วนแนวทางบูรพาคติที่สืบค้นคำนิยามแต่ไม่อิงต้นแบบศึกษาด้านแบบใหม่นี้

สื่อความข้างต้นนั้น เป็นการกล่าวถึงความเป็นมาในเชิงโศกนาฏกรรมของมหาวิทยาลัย
ศึกษา โดยนั้น ๙ เพื่อให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงเท่าที่จำเป็นและพอเป็นที่เข้าใจได้ว่าการศึกษา
ในค่านิยมใหม่บริบทของการเปลี่ยนแปลงในกรอบใหญ่ของ โลก ที่สามารถกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นมา
ได้การใช้นวัตกรรมอันหนึ่งของมหาอำนาจทั้งในรูปแบบ วัสดุ การ พลังงาน เงินทุน นวัตกรรม
อาณานิคม วัฒนธรรมในรูปแบบที่วางใจคล้อยตามความต้องการของประเทศมหาอำนาจเป็นหลัก
ประเทศกำลังพัฒนา ไม่อยู่ในฐานะที่จะนำมาใช้ในระดับเดียวกัน ได้กับทั้งยังต้องปรับให้สอดคล้อง
ลงกับกำลังความสามารถและความมุ่งหมาย การนิยามเรื่องอาณานิคมศึกษาในข้อเขียนนี้
เขียนด้วยความรู้สึกความเข้าใจที่จำกัด จึงใคร่ขอกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเป็นหลัก
และใช้ในที่อื่นเขียนนอกนี้จะได้ประกอบและแก้ไขในข้อเขียนตอนต่อไปได้เองก็ตาม ถึง
จำเป็นจะต้องอาศัยตัวอย่างของประเทศเพื่อน

อาณานิคม วัฒนธรรมศึกษา คืออะไร

อาณานิคมศึกษา หรือ area studies ที่รู้จักกันค่อนข้างดีในปัจจุบันนี้ ประเด็น
ที่เป็นปัญหาเบื้องต้นคือ คำว่า อาณานิคม หรือ area เข้าใจกันว่ามีความจำเป็นจะต้องใช้คำ ๙
นี้ช่วงสงครามโลกครั้งที่สองในเมื่อกองกำลังฝ่ายพันธมิตร ได้แบ่งเขตการพิชิตสงครามออกเป็น
ส่วน ๙ เป็นสงคราม หรือ military zone หรือ military theatre ที่แบ่งออกในครั้งนั้น
ในเวลาร่วมกันได้กลายเป็นหน่วยของพื้นที่ที่นักวิชาการเข้าไปศึกษา หรือเป็นอาณานิคมศึกษา
(area studies) ขึ้นมา กล่าวได้ว่าคำ ๙ นี้มีต้นตอมาจากทฤษฎีของทางการก่อน นักวิชาการ
บางท่านได้พยายามแยกแยะทำความเข้าใจในคำว่า area ว่ามีความหมายอะไรในแง่เมื่อใช้
บริบทที่ว่านี้ William Steward (เห็นด้วย) ๙ มีความหมายสี่ประการคือ (๑) หมายถึง พื้นที่ใน
โลก (world area) ซึ่งเป็นความหมายในเชิงยุทธศาสตร์ซึ่งกำหนดพื้นที่ในโลกของตะวันตก ๙
ความหมายที่สี่ทางยุทธศาสตร์ที่เป็นใหญ่ ซึ่งจะหมายถึงพื้นที่ที่มีอำนาจภูมิรัฐศาสตร์ (๒) หมายถึง
วัฒนธรรม (cultural unit) โดยมองถึงในมิติความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมที่
ใช้ร่วมกันในสองเขต เช่น ละตินอเมริกา โลกอาหรับ หรือโลกมุสลิม (๓) ศาสนา (religion)
หมายถึง ศาสนา ๙ เช่น ศาสนาไทย ศาสนาจีน และ (๔) ภาษาศาสตร์นิเวศวิทยา (ecological
unit) โดยกำหนดตามลักษณะร่วมของสภาพนิเวศวิทยาที่คล้ายกัน เช่น เขตเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่า อย่างไรก็ตามความหมายที่ใช้กันแพร่หลายเป็นความหมายอันแรก ในความหมายที่สองที่
ใช้กันไม่น้อยก็ในความหมายทั่วไปหรือที่นักหนังสือพิมพ์ใช้กันแพร่ที่นักวิชาการใช้กันเมื่อต้องการ
กล่าวถึงภาพรวมที่เด่นชัด อันแสดงให้เห็นความแตกต่างกับพื้นที่อื่น ๙ (Yano 1991:2)

ในส่วนที่เป็นเรื่องของการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงที่กล่าวมาแต่โดยย่อข้างต้น จะ
เห็นได้ว่ามีลักษณะของการสืบสานกิจกรรมกันมาตั้งแต่โบราณแล้ว โศกนาฏกรรมที่กล่าวถึงอยู่คนใจ

จดหมายพิเศษหรือบันทึกอื่น ๆ ของราชวงศ์ ชลัทธิขงจื๊อและเอกสารของข้าราชการในยุคอาณานิคม มาจนถึงนักวิชาการที่เข้าไปศึกษาในที่ลี้ภัยของลัทธิคอมมิวนิสต์รวมทั้งจะรวมรวมวิเคราะห์อิทธิพลของอิสรนิยมทางการเมืองและการดำเนินนโยบายของมหาอำนาจ ซึ่งที่ปรากฏชัดในการยกย่องการเหล่านี้คือการได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในดินแดนที่กล่าวถึง ได้พบเห็นสภาพที่แท้จริงและ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนพื้นเมือง จนกระทั่งเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของคนในที่ที่ได้รับนับหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าสามารถสื่อสารต่อกันและกันได้ โดยไม่ภาษาใดภาษาหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อกลางอยู่ในขณะนั้น ใช้ภาษาของเจ้าอาณานิคม และ ในที่สุดใช้ภาษาของคนในที่ที่ และขยายต่อไปถึงความรู้ในภาษา คำในพื้นถิ่นและในภูมิภาคนั้นด้วย การอยู่ในพื้นที่และการรักษาภาษาในที่นั้นและในภูมิภาคนั้นด้วย การอยู่ในพื้นที่และการรักษาของพื้นที่จึงกลายเป็นเอกลักษณ์ของอาณานิคมศึกษาไปโดยปริยาย แต่หากกล่าวเช่นนี้ต่อไป คงจะไม่เพียงพอเพราะคนต่างชาติที่อยู่ในดินแดนใดดินแดนหนึ่ง และใช้ภาษาท้องถิ่นได้ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นผู้ที่อยู่ในวงการอาณานิคมศึกษา ผู้ที่จะได้ชื่อว่า "เล่น" คือศึกษาในด้านเนื้อหาแม้จริง ต้องมีความสามารถ หรือความลึกซึ้งในด้านใดด้านหนึ่งจะเป็นการเฉพาะตัวจนเข้าลักษณะที่เรียกกันว่าในปัจจุบันว่าผู้เชี่ยวชาญในที่นี้ (specialist) นักวิชาการด้านบูรณาคติ (orientalist) เป็นต้นตอของประเพณีหรือธรรมเนียม (tradition) ด้านอาณานิคมศึกษาที่มีความสำคัญเฉพาะอย่างอย่างลึกซึ้ง เช่น T.W. Rhys Davids ในเรื่องพุทธศาสนา J.W. McCrindle ในเรื่องเอกสารโบราณของอินเดีย A.H. Keith เรื่องศาสนาและปรัชญาของอินเดียโบราณ A.L. Basham ในเรื่องประวัติศาสตร์ A.A. Macdonell เรื่องประเพณี F. Max Müller and H. Oldenberg เรื่องคัมภีร์พระเวทและพุทธศาสนา George Coedès ทางด้านอินโดจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ T.G. Th. Pigeaud ทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี G.H. Luce ทางด้านประวัติศาสตร์จีนมา เป็นต้น คุณสมบัติที่สำคัญของนักวิชาการด้านบูรณาคติคือการทำให้ไม่เพียงแต่ศิลปะและวัตถุเป็นส่วนใหญ่หรือคิดแต่ถึงคุณค่าทางความงาม วัตถุมีคุณค่าเฉพาะของเอเชีย และเป็นการกระตุ้นให้คนเห็นเมืองของศึกษาถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จึงอีกด้วย นักวิชาการด้านบูรณาคติถูกคาดหวังจากด้านอาณานิคมศึกษาอยู่เป็นเวลานาน เพราะ ได้เปรียบในหลายประการ โดยเฉพาะจากความสนับสนุนของรัฐ ในที่นี้ขอสรุปได้ว่า ผู้ที่สนใจศึกษาในที่ลี้ภัยที่แท้จริงจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ ต้องเข้าใจกระบวนการศึกษาในที่ ๆ คนสนใจ ต้องรู้ภาษาที่ใช้ในที่นั้น และต้องมีความชำนาญพิเศษในวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่งที่ระบุไว้ให้กับที่ ๆ กำลังศึกษาอยู่ อย่างไรก็ตาม หากมองในรูปธรรมของอาณานิคมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเอเชียหรือเอเชียศึกษา (Asian studies) ในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในเวลา ๆ แห่งก็สนใจในเรื่องเอเชียศึกษาอย่างจริงจัง เช่น ออสเคอเรอ นั้น จุดเน้นของเอเชียศึกษาในระยะเริ่มแรกคือ การเรียนรู้ภาษาของประเทศในเอเชียเกี่ยวกับการศึกษาของเอเชีย (studies of Asia) ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความแตกต่างกับเอเซียศึกษา แต่การรู้ภาษาใดเพียงอย่างเดียวจะทำให้เห็นว่า เป็นเรื่องเอเชียศึกษา ส่วนการจะนำทั้งสองอย่างมาใช้ร่วมกันในลักษณะอย่างไรย่อมต้องขึ้นอยู่กับว่ามุ่งอะไรเป็นหลักในด้าน

เอเชียศึกษา (Komada 1994:2)

ต่อคำถามตรงไปตรงมาว่า สถาบันวิชาสังคมศาสตร์ใน Tohoku Seicho ไม่กี่
 ปีและประธานคณะกรรมการของสถาบันการศึกษาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา (Institute of
 Developing Economies - IDE) ของญี่ปุ่น เคยเสนอไว้ว่า สถาบันวิชาสังคมศาสตร์ เป็นวิธีการ
 เข้าถึง (approach) แบบใหม่ทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งมุ่งหาข้อสรุปข้าม
 (generalizations) ของประเทศกำลังพัฒนาโดยการวิเคราะห์ประเทศเหล่านั้นอย่างละเอียดถี่
 ในสิ่งที่เห็นเฉพาะเจาะจง (peculiar) และที่เป็นลักษณะเด่นพิเศษ (distinctive
 characteristics) (Koike, 1993:1) ซึ่งในการนี้ผู้ศึกษาหรือนักวิจัยต้องมีความชำนาญใน
 ภาษาวินัย (discipline) ของตนเอง ซึ่งจะต้องใช้เวลานานพอทำการค้นคว้าในประเทศที่
 พยายามเพื่อที่จะเข้าใจในที่นี้คือคำว่า วิธีการเข้าถึง (approach) กับสังคมศาสตร์
 จากสถาบันวิชาสังคมศาสตร์จำกัดอยู่ แต่ในแวดวงของสังคมศาสตร์ย่อมชัดเจนว่าจะต้องเกิดความสับสน
 แล่นขึ้นแน่ ๆ เพราะอย่างน้อยที่สุดความสับสนเข้าใจในแง่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของสังคม
 นั้น ๆ มีความสำคัญอย่างมากต่อแนวคิดและนโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจของสังคมนั้น ๆ
 ยกเว้นแต่จะสมมติว่าทั้งสองประการนี้ว่าเป็นสิ่งแปลกจำเพาะ (peculiar) ของ
 สังคมหนึ่งซึ่งถือว่าต้องศึกษาอยู่แล้ว แต่ปัญหาที่จะเป็นว่าสมมติว่าสมมติว่าเช่นนั้นออกไปได้หรือไม่
 จนไม่มีความหมายอะไร ในแง่ที่เห็นวิธีการเข้าถึง (approach) ที่สอดคล้องกับภาษาวินัย
 (discipline) อย่างเลื่องไม่ได้อีก เพราะวิชาการศึกษาแต่ละแขนงย่อมต้องดำเนินไปมากในบริบท
 ของแต่ละภาษาวินัย การเข้าถึงทางประวัติศาสตร์ (historical approach) วิธีการเชิงนิเวศ
 ทางวัฒนธรรม (cultural approach) วิธีการเข้าถึงทางสังคมวิทยา (sociological
 approach) วิธีการเข้าถึงแบบมาร์กซิสต์ (Marxist approach) วิธีการเข้าถึงแบบปรากฏวิทยา
 (phenomenological approach) ฯลฯ ล้วนต่างชี้ให้เห็นถึงการใช้วิธีการ
 (methodology) ที่อิงภาษาวินัยเป็นหลัก ซึ่งหมายความว่าผู้ศึกษาหรือนักวิชาการด้านภาษาวินัย
 สังคมศาสตร์มีความชำนาญในภาษาวินัยของตนเองดังกล่าวข้างต้นแล้วนั่นเอง การกล่าวถึงภาษา
 วินัยการศึกษาเป็นการเข้าถึงทางสังคมศาสตร์แบบใหม่ เมื่อหาข้อสรุปข้ามประเทศที่กำลังศึกษา
 อยู่ด้วยการวิเคราะห์ลักษณะแปลกจำเพาะและที่เด่นพิเศษ น่าจะมีความได้ว่าเป็นการศึกษา
 วิเคราะห์ทั้งในด้านกว้างและด้านลึกโดยอาศัยศาสตร์ของภาษาวินัยเป็นหลักเพื่อให้สามารถได้ข้อ
 สรุปข้ามภาษาและการเกี่ยวข้องกับต้นตอที่ศึกษา และมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าผู้ศึกษาต้องใช้เวลาอยู่ใน
 สังคมที่กำลังศึกษาระยะเวลาหนึ่งด้วย หากจะสรุปสั้นๆของผู้ประสบความสำเร็งบ้างในคำ
 สถาบันวิชาสังคมศาสตร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ (area specialists) คือ Clifford Geertz
 กับ Benedict R.O.G. Anderson ซึ่งต่างก็ศึกษาสังคมชาวอินโดนีเซียด้วยกันทั้งสองคน จนกว่า
 Geertz ในผลงานที่ชื่อ Agricultural Involvement: The Processes of Ecological
 Change in Indonesia (1963) ไม่ได้ให้เฉพาะแต่ความรู้ด้านสังคมวิทยาเท่านั้น หากยังได้ให้

ความรู้ทั้งทางมนุษยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จึงสามารถทำให้เข้าใจได้ว่าสังคมชาวในช่วงที่ศึกษา
นั้นคนในสังคมมีเวลาเสียกันอย่างมาก ไม่มีใครสามารถจะทำประโยชน์จากที่ดินที่ตนมีอยู่ตามความ
ต้องการของตนเองโดยอัตโนมัติ หากต้องหากทางให้ผู้อื่นที่อยู่ในระแวกเดียวกัน ได้มีโอกาสอยู่กัน
อยู่กับที่ดินนั้นในสองคนด้วย ทำให้เกิดแนวคิดที่เรียกว่า "ร่วมกันจน" (shared poverty) ใน
กรณีของ Anderson การศึกษาเรื่องอำนาจในสังคมชาวในงานที่ชื่อ *The Idea of Power in
Javanese Culture* (1972) ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจทั้งด้านรัฐศาสตร์ วัฒนธรรม ประวัติ
ศาสตร์ วรรณคดี และภาษามาประกอบจนสามารถชี้ให้เห็นได้ว่าคนชาวชวาชอบเชิดชูอำนาจและ
เกรงอำนาจผู้มีอำนาจขนาดไหน ตัวอย่างที่ยกมาชี้แจงจนว่า ผู้ศึกษาใช้ความรู้มากกว่าสาขาวิชาเดียว
แค่ในขณะเดียวเท่านั้นก็เป็นที่ยอมรับว่าการมีกันนั้นเป็นเรื่องของคนที่มีผลจำกัอยู่ในการกระทำของสาขา
วิชาจำเพาะ หากได้มีกันมาในศาสตร์ของสาขาวิชาอื่นหรือกล่าวง่าย ๆ ว่า ปัญหาที่ไม่ได้มีกันอยู่
ในศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น ชื่อนี้เท่านั้นเป็นการยืนยันความสำคัญของในศาสตร์ของสาขาวิชา
ที่ตนว่าเรียนมาแต่เดิม แต่การจะหาแนวทางสรุปรวม (generalizations) ดังที่ตนตั้งข้อสงสัย
ไว้ซึ่งต้องเข้าใจมีขอบเขตจำเพาะและที่เด่นพิเศษของสังคมชาวได้ ไม่ใช่แค่เพียงว่าคนทั้งสอง
ใช้เวลาร่วมกันอยู่ในสังคม วิชาที่ผู้คนในสังคมใช้กันเท่านั้น หากยังหาการเจริญรู้ถึงคนนั้น
ในแง่อื่น ๆ คือ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ภาษา วรรณคดี โดยไม่
จำเป็นว่าคนทั้งสองต้องเป็นนักประวัติศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ นักรัฐศาสตร์ นักมานุษยวิทยา นัก
อักษรศาสตร์ได้ละในความสามารถที่ควรจะมีวิสัยในสาขาวิชาที่ตนศึกษาแล้ว

ข้อนี้มา ไปสู่ความเห็นที่ว่าสาขานิติเวชศึกษามีใช่เป็นสาขาวิชา (discipline)
โดย ๆ และมีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา (inter-discipline) ชื่อนี้จะว่าเป็นเสียมิใช่จะเป็นแค่
ความเห็นกันไม่จริง แต่คงไม่มีใครเถียงว่าเป็นสิ่งที่มีการพัฒนา ซึ่งอาจจะขัดกับความเข้าใจจริงได้
อย่างไรก็ตามทั้งหมดยกขึ้นมานี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาเห็นด้วยและการถกเถียงว่า สาขานิติเวชศึกษามีใช่เป็น
สาขาวิชา (discipline) หรือไม่ การถกเถียงกันนี้เพราะสาขานิติเวชศึกษาเป็นวิธีการเข้าถึง
อย่างหนึ่งทางด้านสังคมศาสตร์ เพราะได้กำหนดขั้นตอนแล้วว่าวิธีการเข้าถึง (approach) คือ
สังคมศาสตร์ (discipline) อันที่จริงแล้วสาขาวิชาหลายแขนงก็ได้ประสมภาพวิธีทางวิธีคิด
สูตรทางด้านสาขานิติเวชศึกษาอยู่แล้ว หรือมีภาพด้านสังคมศาสตร์ทางด้านสาขานิติเวชศึกษาทั้งอยู่ใน
วิทยาลัยในหน่วยงานของรัฐ หรือแม้บางกรณีในหน่วยงานของเอกชน การมีหลักสูตรเช่นที่มานี้
ขึ้นต้นเป็นที่รู้จักอยู่ว่า ผู้ศึกษาด้านสาขานิติเวชศึกษาคงต้องมีบทบาทในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่ง
เช่น รัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ แล้วจึงค้นคว้าด้านสาขานิติเวชศึกษากายในกรอบ
ของสาขาวิชาของตนเข้าช่วยศึกษาไม่เชิง ปฏิเสธก็เห็นเสียมากกว่าในลักษณะเช่นนี้จะถือว่าสาขานิติ
เวชศึกษาเป็นสาขาวิชาเองไม่ได้ แต่ในปัจจุบันเมื่อสถาบันการศึกษาประเภทปริญญาและจัดหลักสูตร
ด้านสาขานิติเวชศึกษาขึ้นแล้วย่อมเท่ากับว่าสาขานิติเวชศึกษาเป็นสาขาวิชาหนึ่งอันแล้ว ใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เองมหาวิทยาลัยมีถึงสิบสี่ศูนย์เอเชีย (Asia Center) ซึ่งประกอบด้วย

ปริญญาโทและตรีศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมาหลายปีแล้ว คณะอักษรศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Faculty of Arts and Social Sciences) ของมหาวิทยาลัยมาลาชา มีภาควิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (Department of Southeast Asian Studies) ซึ่งมีนักศึกษามหาวิทยาลัยทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี และมหาวิทยาลัยอื่นเช่นกัน ซึ่งอยู่ป็นศูนย์กลางเป็นเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ แต่ผู้รู้จำแนกมาลาชาตามสาขาวิชาว่า เป็นมหาวิทยาลัยที่มีปริญญาตรีทางด้านมนุษยศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ หรือไม่มีปริญญาตรีทางด้านวิทยาศาสตร์ไปบางส่วนก็มี ผู้เขียนเชื่อว่ามาลาชาเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งได้แก่เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นมาหลายปีแล้ว เช่น การศึกษาด้านนิเวศวิทยา วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม marine science เป็นอาทิ มีลักษณะเป็นศาสตร์ประยุกต์ (applied science) คือประเด็นที่มาจากสาขาวิชาการศึกษาที่มีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา นั่นคือเข้าใจได้ว่ามีผลมาจากความจำเป็นที่การศึกษาในด้านนี้ที่มีลักษณะเฉพาะด้านออกมาต้องนำข้อมูลในหลาย ๆ ด้านมาประกอบการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากดูข้อเท็จจริงในการจัดการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ศึกษานี้แล้ว จะพบว่าผู้สอนมีมาจากสาขาวิชาที่ต่างกัน ส่วนกันสอนและทำการค้นคว้าวิจัยโดยวิธีการสอนจัดว่าเป็นสหสาขาวิชา โดยวิธีการจัดการมีการประสานงานระหว่างสาขาวิชา โดยให้หน่วยงานดำเนินการบริหารหลักสูตร ในการทำการวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ศึกษาที่จะได้ผลดีนั้นเท่ากันเป็นคณะ (team) เช่นทั้งภาควิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชาไทยศึกษา เช่น โครงการที่บางชิ้น การก่อตั้งเป็นโครงการศึกษา เป็นศูนย์การศึกษาอื่นใช้ชื่อต่าง ๆ กัน จึงดูเหมือนเป็นการตั้งเอาผู้เขียนสาขาวิชาที่ต่างกันมารวมกันศึกษาค้นคว้า มาลาชาปริญญาตรีมีลักษณะที่ต่างกันแต่ก็มีความสนใจร่วมกันในเรื่องสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นสหสาขาวิชาที่ศึกษาเหมือนกัน ในลักษณะเช่นนี้ย่อมเป็นไปได้ที่จะจัดว่ามาลาชาปริญญาตรีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับหลายสาขาวิชา ดังนั้น หากมองในภาพรวม มาลาชาปริญญาตรีเป็นสหสาขาวิชา มาลาชาปริญญาตรีจึงมีลักษณะที่ต่างกับสหสาขาวิชาและสหสาขาวิชาดังที่กล่าวมาแล้ว

นิยามารากฐานของมาลาชาปริญญาตรี

ในการมีของคณะวิชา กล่าวได้ว่ามาลาชาปริญญาตรีมีต้นตอมาจากลักษณะวิถีการรวบรัดนิยมอันถือเรื่องแนวคิดวิถีการรวบรัดนิยมได้ทำให้เกิดผลอะไรหลายอย่าง กล่าวคือ ทำให้วิถีการรวบรัดนิยมมีผลกระทบออกไปในหลายด้าน ๆ ของโลก รวมทั้งสภาพทางการเมืองและรูปแบบทางการเมืองที่สอดคล้องกับลักษณะนิยม มีวิถีการรวบรัดนิยมยังทำให้เกิดลัทธิชาตินิยม ใจเจกบุคคลนิยม แนวคิดแบบรีพับลิกัน (republicanism) แนวคิดเรื่องรัฐชาติในลักษณะหนึ่งกล่าวได้ว่าวิถีการรวบรัดนิยมเป็นกระบวนการของสิ่งที่มีปัจจุบันนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่าโลกาภิวัตน์ (globalization) โดยที่แนวคิดต่าง ๆ อันมีต้นกำเนิดขึ้นในประเทศตะวันตกได้กระจายออกไปอย่างกว้างขวางควบคู่กันไปกับวิถีการรวบรัดนิยม ทั้งยังเป็นการทำให้เกิดการนำเอาหลายอย่างมาคิดเลียนแบบและมีความเป็นลักษณะ

เฉพาะของแต่ละสังคมฯ ได้รับเอาค่านิยมและแนวคิดที่ออกมาจากความเป็นสังคมไปแล้ว อาทิเช่น การเลือกตั้ง กองทัพประจำ การเกณฑ์ทหาร และความรักชาติ (patriotism) ขบวนการนิเวศวิทยา เช่นกรณีของอเมริกาซึ่งมีฐานมาจากคณาณการศึกษาของเจ้าพนักงานของระบบอาณานิคม หรือค่านิยมของลัทธิจักรวรรดินิยม (Anderson 1992) บุคคลเหล่านี้ใช้เวลาไม่กี่ร้อยปีก็ก้าวอยู่ในดินแดนที่ตนไม่ปฏิบัติการณ์อยู่และได้สนใจศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง เป็นผลงานที่ดีที่ชาวต่างชาติมีงัดขึ้นมาได้ ทั้งยังเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการในท้องถิ่น ซึ่งในหลายกรณีได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้า การร่วมกันศึกษาระหว่างนักวิชาการต่างประเทศและท้องถิ่นในดินแดนอาณานิคมต้องระงับลงไปในเมื่อเกิดลัทธิชาตินิยมและการได้เอกราชของดินแดนดังกล่าว สถาบันการศึกษาด้านอาณานิคมและศึกษาที่มีชื่อของอังกฤษคือ School of Oriental and African Studies ในมหาวิทยาลัยลอนดอนนั้นอาจจะเป็นสถาบันที่เก่าแก่ที่สุดมีต้นตอมาจากคณาณการศึกษาของอังกฤษในฐานะเจ้าจักรวรรดินิยมในเขตตะวันออกกลางและดินแดนอื่นที่จัดไปในช่วงระยะเวลาสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและในช่วงหลังจากนั้น (Taylor 1994:7) ความสัมพันธ์กับสถาบัน ยังมีวารสารวิชาการด้านอาณานิคมและศึกษาและวารสารที่มีชื่อเสียงของสถาบันแห่งนี้คือ The Bulletin of the school of Oriental and African Studies, The China Quarterly และในปี 1999 ได้ตีพิมพ์วารสารวิจัยชื่อ Southeast Asia Research การมีของสถาบันการศึกษาชั้นนำเหล่านี้ของฝรั่งเศสก็เช่นกันด้วยมีวารสารที่มีชื่อ Bulletin de l'Ecole Française d'Extreme Orient ในกรณีของเบลเยียมเองก็มีวารสารอื่นได้แก่วิจัยชื่อเป็นเวลานานมีสถาบันทางวิชาการที่มีชื่อหลายแห่ง และหนึ่งในนั้นคือ Koninklijk Instituut voor de Taal-Land-en Volkenkunde ซึ่งได้มีวารสารที่มีชื่อชื่อเป็นเวลานานคือ Bijdragen van het Koninklijk Instituut voor de Taal-Land-en Volkenkunde ศูนย์วิจัยชื่อในลอนดอนได้มีวารสารของมหาวิทยาลัยโคเปนเฮเกนที่มีวารสารที่มีชื่อ Southeast Asian Studies วารสารเหล่านี้ส่วนใหญ่จะพิมพ์ด้วยภาษาของตนเอง แต่จะมีภาษาของชาติอื่นเป็นศูนย์กลางเป็นเรื่องคราวโดยเฉพาะภาษาเมืองไทย ในกรณีของอังกฤษเองมีวารสารวิชาการด้านอาณานิคมและศึกษาที่มีชื่อชื่อชื่อ The Journal of Royal Asiatic Society ซึ่งมีสมาชิกของวารสารตั้งมาอยู่ในประเทศอาณานิคม เช่น ฮ่องกง มาเก๊า บรูไน ซึ่งทั้งหมดได้ทยอยกันเป็นเอกราชแล้ว แต่ในขั้นหลังจะมีความพยายามจะถอยร่นวารสารทั้งหมดไหม แต่ดูจะไม่ได้ออก วารสารดังกล่าวเป็นเชิงกระตุ้นให้เกิดมีวารสารชุมชนศึกษา (Journal of Sikh Society) ซึ่งสถานสมาคมเองก็อาศัยฐานแบบของอังกฤษซึ่งยังมีชาวอังกฤษ (และอเมริกัน) จำนวนไม่น้อยเป็นการบริหารของสมาคมและวารสาร

การพัฒนาลงของจักรวรรดินิยมยุโรปในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้อาณานิคมและศึกษาที่ตั้งขึ้นอยู่ในยุโรปต้องระงับกันไปไม่น้อยด้วยเช่นกัน แต่การเข้ามาแทนที่ของจักรวรรดินิยมและวิธีการทำให้อาณานิคมและศึกษาเป็นรูปขึ้นในอเมริกาแทน ความต้องการที่จะได้มีศูนย์กลางตัวเอง เพื่อไม่ให้ใช้เงินเครื่องมือในการกำหนดนโยบายของสหรัฐฯ ต่อไป ทำให้มีวารสาร

สหรัฐฯ ได้ลงทุนอย่างมหาศาล ในด้านอาณานิคมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านละตินอเมริกา นักศึกษาของอเมริกา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาวิชาภาษาสเปนและเงินทางไปศึกษาและเก็บข้อมูลในประเทศละตินอเมริกานั้นเป็นจำนวนมาก ในระยะต่อมาสหรัฐฯ ยังได้จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครสืบสวน (peace corps) โดยการส่งอาสาสมัครเหล่านี้ซึ่งมักเป็นนักศึกษาไปยังประเทศต่าง ๆ ในโลกเป็นจำนวนมาก ศาสตราจารย์เหล่านี้ในภายหลัง ได้รับราชการในหน่วยงานของรัฐหรือเป็นนักวิชาการด้านอาณานิคมศึกษาที่ ที่นี้ยัง มักกล่าวถึงสายสัมพันธ์ของหน่วยงานเหล่านี้ว่ากระหว่าง (ซี.ไอ.เอ.) ที่มีข้อมูลอีกประเภทหนึ่งที่ได้จากอาณานิคมต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสหรัฐฯ เป็นการศึกษาก็เป็นของ เอกชนและองค์กรเอกชนของสหรัฐฯ ที่ได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐฯ ให้หันมาสนใจด้านอาณานิคมศึกษา จนเป็นที่สุดสถาบันการศึกษาของสหรัฐฯ ให้การศึกษาและประสาทปริญญาด้านอาณานิคมศึกษา ทั้งสองต้นของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงต่างมีเอกสารและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาณานิคมศึกษา ทั้งในส่วนที่เป็นภูมิภาคและแต่ละประเทศซึ่งมีหนังสือที่เจ็ดนั้น โดยนักศึกษาในด้านนี้หลายเล่มกลายเป็น เอกสารอ้างอิงที่บุคคล ๆ มาใช้การลงความสำคัญ สิ่งที่มีนัยเป็นรูป ๆ ตลอดจนเก็บรักษาเอกสารและข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไว้อีกต่างหาก ได้มีการก่อตั้งสิ่งที่เรียกว่า Asia Society ขึ้น ซึ่งจัดประชุมทางวิชาการเป็นประจำนักวิชาการทั้งเก่าและใหม่ของสหรัฐฯ เสนอผลงานค้นคว้าของตนที่มีวิชาการที่มีชื่อเสียงของเอเชียเข้าร่วมเสนอผลงานด้วย การที่สหรัฐฯ ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับเอเชียมากขึ้นนั้นก็ ด้วยจุดประสงค์ตั้งแต่เริ่มในยุคสงครามเย็น เพื่อที่จะผลักดันการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์จากโซเวียตและจีนแผ่นดินใหญ่ สหรัฐฯ จึงให้ความสนใจและให้การฝึกหัดนักเรียนในรูปของงานวิจัยทางด้านการเมืองและความมั่นคง และครั้งต่อมาเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามเวียดนาม การศึกษาเกี่ยวกับสงครามของโจร ยุทธศาสตร์การต่อต้านคอมมิวนิสต์ การสงคราม เรื่องเวียดนาม เวียดนาม อนาคตของมหาอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสงครามเวียดนาม และพยายามส่งเสริมกิจกรรมและการศึกษาวิจัยด้านการแข่งขันกับจีนและมหาอำนาจ ด้วยจุดประสงค์ที่จะผลักดันคอมมิวนิสต์ออกจากจีนในสหภาพของประเทศในเอเชีย และนำสิ่งเหล่านี้ของสหรัฐฯ ให้ความสนใจด้านเอเชียศึกษาเป็นส่วน ๆ ไม่ครอบคลุมทุกประเทศนอกเหนือเวียดนามแล้ว สหรัฐฯ ยังให้ความสนใจในเอเชียที่อุดม ในการนี้ของประเทศไทยไทยนั้นกับประเทศและที่เป็นประโยชน์กับสหรัฐฯ ในสงครามเวียดนาม นักวิชาการของพวกเขาก็ให้ความสนใจในเรื่องนี้ของเกี่ยวข้องกับมา มาลาขาว/มาเดเซีย สิงคโปร์ และแน่นอนที่มีปัญหาเองก็เป็นบางส่วน บางครั้ง เช่น ในช่วงของประธานาธิบดี แมกไซไซ ว่าโดยความเห็นสงครามเวียดนามเพราะความขัดแย้งของสงครามและการไม่เห็นทางออกที่ดีของสหรัฐฯ ตลอดจนความสามารถด้านกองกำลังที่มีอาวุธทันสมัยของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม ทำให้เกิดการต่อต้านรัฐบาลสหรัฐฯ จากนักศึกษาที่ค่อนข้างเข้าร่วมการประท้วงและการไม่ให้การสงครามในเวียดนาม และจากนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลในเรื่องเวียดนาม ทำให้หน่วยงานการศึกษาที่ลี้ภัยมาตั้งแต่สงครามพหุพรรค 1960 มีลักษณะที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลของอเมริกันอย่างรุนแรง ตลอดจนเกิดกระบวนการต่อต้านการที่สงครามขึ้นตาม

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีทั่วประเทศ และเมื่อสหรัฐฯ ได้ยอมรับความผ่ายผืนก่อนตัวเองออกจากเวียดนาม ผลกระทบก็ยังไม่สิ้นสุด เพราะมีปัญหายุ่งยากทางการเมืองภายใน สหประชาชาติเรียกเรื่องจากบรรดาชนเผ่า และญาติ มีน้องของผู้นำในสงครามให้รัฐบาลอเมริกันกับปากคนของผู้นำเผ่าที่ติดกับสหรัฐฯ ให้ลงได้ ในตอนต้นของรัฐบาลสหรัฐฯ จึงได้เรื่องผู้สืบทอดในสงคราม (MIA) เป็นเครื่องมืออีกทั้งค้น เวียดนามโดยเฉพาะในการที่จะเปิดความสัมพันธ์อันใหม่ นักวิชาการของอเมริกามีบทบาทในการศึกษาในอินโดนีเซีย แม้จะมีรัฐบาลอยู่ข้างในช่วงของประธานาธิบดีซูการ์โน มีอำนาจ ซึ่งก็เห็นระยะเวลาอันสั้น การที่อินโดนีเซียได้เริ่มลงมือพัฒนาประเทศตามแนวทางทุนนิยมตามคำแนะนำของสหรัฐฯ ทำให้นักวิชาการของอเมริกาได้เข้าไปมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเข้าไปอินโดนีเซีย เช่นเดียวกับกรณีของประเทศไทยในช่วงสมัยของจอมพลถนอม ชนกันต์ ในภายหลังเกี่ยวกับอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในแง่ของเศรษฐกิจ ให้ความสนใจเป็นพิเศษเพราะปัจจัยของความสำคัญของอินโดนีเซียมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่สองประกอบกับความใกล้ชิดกันของทั้งสองประเทศ และสถานการณ์ของอินโดนีเซียทั้งในด้านสถานการณ์และเศรษฐกิจ ตลอดจนการลงนามสนธิสัญญาระดับอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอินโดนีเซียอย่างจริงจังรวมทั้งประเทศอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น มาเลเซีย ไทย อินโดจีน พม่า และฟิลิปปินส์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีของอุบลราชธานีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในอินโดนีเซียได้แก่การรวบรวมเกี่ยวกับอินโดนีเซียโดยเฉพาะที่ชื่อ Bulletin of Economic Studies of Indonesia บุคคลที่มีอิทธิพลในเรื่องนี้มากที่สุดคือ ศาสตราจารย์ Hanna Arndt นักวิชาการในสาขาที่ชื่อคือ เลียงฮักได้แก่ J.A.C. Mockie John Legge ส่วนฝ่ายที่มีบทบาทของฝ่ายด้านสังคม Herbert Feith Rex Mortimer ซึ่งเคยมีอิทธิพลอย่างมากในมาเลเซีย และแม้กระทั่งมาเลเซียได้ประกาศในปี 1957 และประกาศตั้งมาเลเซียในปี 1963 แล้ว กรณีของมาเลเซียจึงจากฝ่ายทหารปกครองมาตั้งในปี 1963 และดำเนินการนโยบายสังคมนิยมตามแบบของมาเลเซีย นักวิชาการจากภายนอกที่ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาประเทศนี้อีกเลยจนกระทั่งปัจจุบันนี้ นักวิชาการมาเองก็ควรจะให้ความสนใจตัวเองอย่างมาก กรณีของเขมรอาจจะเปลี่ยนเป็นอย่างรุนแรงขึ้นเมื่อมาจากการที่ชาวมุสลิมของเขมรเข้ามาเป็นจำนวนมากแล้วตลอดยุคของเขมรแดงและการเข้ายึดครองของ เวียดนาม ที่มีอยู่ทั้งกลุ่มฯ ได้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการต่างประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะจากประเทศของเขมรแดงกับเหตุการณ์ทำขึ้น ในสังคมกับมุสลิมได้รับความสนใจสูงที่สุดมีการโต้แย้งกันอย่างต่อเนื่อง และเมื่อประเทศไทยและอาเซียนตลอดจนมหาอำนาจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ทำให้งานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาจึงมีบทบาทที่จะตกที่มีผลกระทบอย่าง ๓ กรณีของลาวนั้นได้รับความสนใจพอสมควร บุคคลที่มุ่งไปในทางมนุษยศาสตร์การเปลี่ยนแปลงในลาวเมื่อสหประชาชาติได้ระงับสงครามแล้ว ส่วนกรณีของฟิลิปปินส์นั้นความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่การโค่นล้มรัฐบาลมาจนถึงยุคการฟื้นฟูประชาธิปไตยขึ้นมาใหม่ได้รับความสนใจจากนักวิชาการระดับพิเศษ นักวิชาการฟิลิปปินส์เองก็มีบทบาทสูงในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมและวัฒนธรรมภายใน ถ้าประเทศฟิลิปปินส์และเวียดนามและอินโดนีเซียมาใช้ใหม่ ประเทศไทยเองก็เช่นกันการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่รุนแรงถึงขนาดหนึ่ง

ถึงแม้ยุคสมัยที่ผ่านมามีปัจจัยอื่นได้รับความสนใจจากนักวิชาการต่างประเทศและในประเทศเป็นอันมาก มีผลงานออกมาไม่น้อย ความเข้าใจทางเศรษฐกิจของสังคมไทย เป็นจุดสนใจของการศึกษามากกว่าความเร่งรีบและตื้นตื้น เช่น ในภาคนี้เห็นตรงเอาเพื่อจะวิพากษ์วิจารณ์ได้

การยุติลงของสงครามเย็นในปี 1990 ยืนยันถึงความเปลี่ยนแปลงในโซเวียตในปี 1985 การล่มสลายของสหภาพโซเวียต การก่อเกิดสหภาพยุโรป การมีสภาพเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ และโอกาสของหลายประเทศในเวทีโลกนั้น ความเข้าใจของอาเซียนสงครามทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่การตั้งกำแพงภาษีการค้าโลก การก่อเกิดกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น North American Free Trade Area หรือ NAFTA การก่อเกิดกลุ่มเพื่อการพาณิชย์ทางเศรษฐกิจและการเมือง เช่น Asia and Pacific Economic Conference - APEC) อีกเช่นเคยได้เกิด East-Asia Economic Caucus - EAEC) และในที่สุดการมี ASEAN Regional Forum - ARF) เหล่านี้ล้วนเป็นจุดสนใจใหม่ที่ได้รับการศึกษาวิเคราะห์กันในปัจจุบันนี้เห็นเป็นการเน้นความสำคัญของการเมือง ซึ่งในลักษณะที่คล้ายกันในการหันมาสนใจในสัญญาณหรือภาพรวมของปรากฏการณ์ในภูมิภาคมากยิ่งขึ้นเท่าที่ได้อธิบายการวิเคราะห์ประเทศต่อทางใด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงในกรอบใหญ่ อยู่ในบริบทของโอกาสที่คล้ายกันนั้น จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจภาพรวมทั้งระบบโลก ระบบภูมิภาคและกลุ่ม เพื่อจะได้เข้าใจผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้น ในประเทศรวมทั้งประเทศและประเทศต่างก็มีลักษณะอย่างเฉพาะและลักษณะที่เด่น เป็นพิเศษเฉพาะกับในระดับใหม่ต่อแต่ละประเทศจึงออกมาในแบบที่ต่างกัน มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจการกระตุ้นให้เรื่องภายนอกหรือการศึกษาที่มีชีวิตชีวาอยู่ได้ต่อไป เข้าใจลักษณะที่กล่าวกันว่า "คิดไปทั่วโลก แต่ต้องพิจารณาที่แต่ละแห่งด้วย" (think globally but look locally) โดยสรุปแล้วสถานการณ์การศึกษาได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๓ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกทั้งในระดับภูมิภาคในระดับโลก การเป็นเอกราช ด้ยสิทธินิยม สงครามที่ทวีความรุนแรงในภูมิภาค การพัฒนาเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเมือง และในที่สุดประเด็นการศึกษาของความสัมพันธ์ของการพัฒนาเศรษฐกิจกับความเข้มแข็งระดับโดยมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร

ในประเทศอังกฤษนิยม เช่น โซเวียต จีน และอินเดียจีน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศจากเรื่องสถานการณ์การศึกษาที่น่าจะมองย้อนไปได้ถึงความเป็นที่ที่จะต้องสร้างพันธมิตรในสภาพของการเผชิญหน้ากับตะวันตกตั้งแต่การเริ่มต้นสงครามเย็น องค์การนี้มีลักษณะในรูปแบบต่าง ๆ ได้รับ การจัดตั้งขึ้นมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นักศึกษา วิทยาลัย ทวี คิวบิน โกลด์สตัน ผู้แทนกรรมการ การให้ทุนการศึกษา การค้นคว้าวิจัย การเกิดนิสิตภายในเพื่อการวิจัยและศึกษาประเทศในกลุ่มถึงอนานิคม ลัทธิลัทธิ การศึกษาประเทศที่เป็นศัตรูของตะวันตก ตะวันตกและลัทธิรัฐ ทั้งในโซเวียตและจีน

ต่างมีสถาบันวิจัยต่าง ๆ จัดตั้งขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งประเทศทั้งสองพยายามที่จะช่วงชิงเอา ประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศโลกที่สามมาเป็นมิตรของตน องค์การและสถาบันต่าง ๆ ได้ กลายเป็นเครื่องมือของรัฐ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับด้วยว่ามีความก้าวหน้าทางวิชาการด้านอาชญาวิทยา และ ศึกษาที่สนใจวิชาการจริงและมีวิธีคิดที่ด้วยเหมือนกัน ซึ่งได้มีการผสมผสานกันอยู่ระหว่างนัก วิชาการด้านอาชญาวิทยาและนักศึกษากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายและเจ้าหน้าที่ ขององค์กรและสถาบันอื่น เป็นตัวอย่างที่ดีของการมีองค์กรและสถาบันที่เกี่ยวกับอาชญาวิทยาและ ศึกษาที่ ในระดับรัฐบาลกลางและระดับมลรัฐ ยิ่งขึ้นเข้ามาเป็นนโยบายที่ทันสมัย และการยอมรับระบบสภาพ ว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้เปิดประเทศขึ้นให้ ให้โอกาสแก่นักวิชาการมาก ขึ้น สถาบันเหล่านั้นเองจึงจะพัฒนาเองได้ศึกษา จึงเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาทั้งในและนอก ต่าง ๆ และในหน่วยงานของรัฐบาลระดับมลรัฐเอง แม้จะมีอุปสรรคในแง่เรื่องเป้าหมายที่มัก จจริง ว่าเมื่อวิชาการโดยแท้หรือเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางนโยบาย โดยเฉพาะในทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน แต่ก็เป็นที่ชัดเจนว่าจีนมีนักวิชาการทางด้านอาชญาวิทยาและศึกษาที่ดี วิชาการ ของทั้งสองนั้นช่วยให้การได้ดี การที่สถาบันการศึกษาของจีน และสถาบันทางการเมืองของจีนมีนโยบาย เชื้อเชิญนักวิชาการและข้าราชการของประเทศในเอเชียไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการและให้การ คัดสรรรับขึ้นสู่เป็นข้าราชการพลเรือน นับว่าเป็นวิธีการที่ดีในการผูกมิตรและสร้างความร่วมมือกับ ประเทศเหล่านั้น ทั้งความหวังไปตรงมาและความเป็นมิตรของนักวิชาการจีน เป็นองค์ประกอบที่ดี ในการร่วมมือกันอีกด้วย ความยิ่งใหญ่ของประเทศจีน การเป็นมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลทางการเมือง ทางการเมืองเอเชีย และการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะดำเนินต่อไปทำให้รัฐบาลจีนได้ความ สนใจประเทศต่าง ๆ ในเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะ ทางการเงินยังมีอำนาจ ในการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการที่จะติดต่อกับประเทศใดเป็นพิเศษ ทำให้สถาบันและ องค์กรต่าง ๆ ต้องรีบไปดำเนินการ เช่น จีนให้ความสนใจมาเป็นพิเศษ สถาบันและองค์กร ต่าง ๆ ก็จะต้องรีบไปหาจีนด้วยดี จีนยังได้มีความสัมพันธ์อันดีในการคบหาด้วยมิตร ประเทศ สถาบันทางวิชาการของจีนนั้นแสดงออกในลักษณะที่ทำให้เป็นประโยชน์ในการร่วมมือกัน ในรูปแบบต่าง ๆ

เมื่อกล่าวถึงอาชญาวิทยาและศึกษาในกรณีของยุโรปก็ สหราชอาณาจักร หรือมิใช่ในกรณี ใด สิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ก็คือ ๓ คือ เรื่องของคำนิยามที่มุ่งเน้นอยู่ หรืออคติ หรือบางเรื่อง หรือ จุดประสงค์ทางการเมือง ที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง อันจะกลายเป็นเงื่อนไขที่ท้าทายการอุปถัมภ์ของ วัฒนธรรมเหล่านั้นในสังคมที่ได้รับการศึกษา ตัวอย่างที่ดีที่ออกมาแล้วในที่นี้คือ อธิษฐาน ของ Edward Said ต่อเรื่องการศึกษาด้านบูรณาคติ (Said 1978) Edward Said ได้โจมตี การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการศึกษาด้านอิสลามในตะวันออกกลางของนักวิชาการตะวันตกว่าคนพวก นั้นศึกษา "บูรณาคติ" (Orient) มิใช่เพื่อทำให้เกิดความกระจ่าง (illumination) หาก ต้องการจองจำ (imprison) มากกว่าพวกเขาจะมีความรู้ขึ้นมาจากสังคมที่พวกเขาไม่

รู้จัก แต่สามารถที่จะเข้าใจอีก จึงเป็นความรู้ที่ผู้ทรงเป็นเจ้าครอบครอง (hegemonizing) ความรู้ดังกล่าวมีจุดประสงค์เบื้องต้นแรกเพื่อยุโรป บังเกิดความสำนึกเป็นเอกฉันท์ว่ายุโรปนั้น เป็นภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมสูงส่งกว่า โดยทำให้เห็นว่าบรรพาค่านั้นเป็นอาณานิคมที่มีวัฒนธรรมต่ำกว่าที่แท้จริงของการเข้าไปเกี่ยวข้องและควบคุมพื้นที่จำแนกทางด้านในทั้งที่พวกเขาร่างกันขึ้นมาหาให้ความเป็นจริงไม่ แต่เป็นเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงปัจเจก วิถีชนของจักรวรรดินิยม อันเป็นการถึงสมของการเป็นตัวแทนอย่างผิด ๆ ของสิ่งอันแสดงงานของลัทธิลัทธิใหม่ ซึ่งวิจารณ์กันโดยไม่มีเห็นด้วย (Kiernan 1979 : 345-51; Owen 1978 : 58-63) ที่ *Journal of Asian Studies* ชื่อ "Review Symposium: Edward Said's Orientalism" แต่ Ronald Inden (Inden 1988 : 401-6) กลับเห็นด้วยและเสริมว่าการศึกษาความสัมพันธ์ได้ทำให้เกิดสิ่งผิดเพี้ยนในการศึกษาเอเชียได้ด้วย โดยทำให้เกิดภาพลักษณ์สองประการคือ (1) แสดงความเป็นเจ้าครอบครอง (hegemonic) โดยการศึกษาการพบกันของลัทธิอำนาจจะเป็นตัวแทนของเอเชียได้โดยสิ้นเชิง และ (2) สิ่งเจ้าอารมณ์ (romantic) โดยฉายภาพให้เห็นว่าเห็นดินแดนที่ประหลาด (exotic) และมีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านจิตวิญญาณ (spiritual virtue) ทำให้เกิดภาพว่าเอเชียได้ทิ้งบรรพการและศาสนาเดิม เจ้าครอบครอง จึงเหมาะสมที่จะเป็นอารยธรรมที่อยู่ระดับสูง ๆ ในสังคมของอารยธรรมโลก (Brasted 1994 : 96) ซึ่งวิจารณ์ของ Said และ Inden เป็นสิ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะในเมื่อโลกวิชาการในอาณานิคมนั้น ๆ ได้มีการศึกษาถึงตนเองและคนอื่นอย่างต่าง ๆ อย่างเป็นอิสระ ตามความต้องการของตนเอง และเมื่อประโยชน์ของสิ่งหนึ่งของตนเองไม่มีประโยชน์จะได้รับการยกย่องทางวิชาการมาจากตะวันตก และ หรืออเมริกันก็จริง แต่การค้นคว้าศึกษาค้นตนเอง ของคนเหล่านี้ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและลุ่มลึก ไม่ถือเอาว่าหรือในทฤษฎีตะวันตกที่นักวิชาการตะวันตกและอเมริกันทำไว้แต่เดิม นับเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญทางอ้อมในวงวิชาการด้านอาณานิคมศึกษา จึงไม่แปลกแปลกใจมากนัก ที่เกิดปรากฏการณ์ต่อต้านลัทธิอาณานิคมในเชิงวิชาการโดยเฉพาะทางอ้อมในเมื่อประเทศในฝั่งสามารถจัดสรรเงินทุนเพื่อการวิจัยได้เอง และเป็นจำนวนไม่น้อย โดยหันมาหาวิชาการต่อต้านลัทธิอาณานิคมแล้วจากใดไม่ จากเป็นความจำเป็นทางวิชาการของประเทศนอกยุโรปและอเมริกากลางหาก ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ประเทศหนึ่งจะต้องมีอยู่อย่างค้ำใจเพื่อต่อไป ซึ่งวิจารณ์ที่ว่าข้างต้นอาจจะดูเหมือนว่าความรู้นี้ทำให้มองว่า ความไว้วางใจ (sensitivity) ของตะวันตกที่เป็นความไว้วางใจของตะวันตกที่มีต่อลัทธิอาณานิคม การได้สิ่งระบอบตะวันตกกับตะวันตก จะมีความรุนแรงต่อไป และมากขึ้นได้ จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นที่จะผูกขาด ชื่อเสียงของการผูกขาดในที่ราบกันติดกันอยู่ อ้อมในสมัยหลังโลกาภิวัตน์

* ย่อมาจาก "Review symposium: Edward Said's Orientalism" *Journal of Asian Studies*, Vol. 39, No.1, 1980. และ "Forum on Universalism and Relationism in Asian Studies", *Journal of Asian Studies*, Vol. 50, No. 1, 1991.

เช่นพวกวันเป็นโครงการที่มีทั้งกัน โดยรวบเหวและทั่วถึง การได้ตั้งชื่อเป็นสิ่งปกติวิสัยขึ้นไปเรื่อย ๆ
อันนี้ชื่อ โธมัส, ข้าพเจ้ามี ใช้เป็นคำปรากฏการที่ระบวงประเทศก็ตามได้ ข้อได้ตั้งชื่อภายในประเทศ
ภายในเมืองคนก็คิดขึ้นและหลากหลายมากด้วยเช่นกัน ในขณะที่เดิมนั้นย่อมต้องเป็นที่เข้าใจที่ตรงกัน
ด้วยว่า ไม่สมควรที่จะมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่เพียงฝ่ายเดียวเป็นเจ้าของความรู้โดยเด็ดขาดในเมื่อ
สถานขององค์ความรู้ไม่มีลักษณะเป็นสากล (universalism) องค์ความรู้จะเป็นสากลได้ก็ต่อเมื่อ
ความเป็นสากลเหล่านั้นไม่ถูกจำกัดไปโดยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง pride ไม่จำเป็นต้องควบคู่ไปกับ
prejudice สิ่งที่เราควรคำนึงและสนใจทั้งกับจริงจึงคือการร่วมมือกันทั้งในแง่บุคคลและสถาบันใน
การค้นคว้า ศึกษา ร่วมกันสร้างแนวคิดวิธีการศึกษา ร่วมกันในด้านการศึกษาอบรม เมื่อพบประสบการณ์
46 ในขณะผู้อยู่ในสถานวิเทศศึกษา มีความสนใจร่วมกันและต้องการเห็นความจำเป็นในการ
ทางวิชาการด้วยเช่นกันนอกเหนือไปจากความจำเป็นในการร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง

ประเด็นการนิยามในเชิง สถานวิเทศศึกษา : กรณีเอเชียนอกเงยได้
ศึกษา

ในขั้นต่อไปควรพิจารณา เรื่องสถานวิเทศศึกษาในลักษณะเป็นรูปธรรมโดย
เลือกใช้เอเชียนอกเงยได้ ซึ่งผู้เขียนมีความคุ้นเคยอยู่บ้างแต่เนื่องจากสาเหตุความสนใจใน
แนวมิติของภูมิภาคนี้จึงจำเป็นต้องขอยกตัวอย่างเฉพาะเป็นบางประเทศเช่น อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น
ไทย ซึ่งจำกัดการพิจารณาทั้งคือผู้เขียนเป็นนักวิชาหลังจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเขียนในเรื่องของสาขา
วิชาการแขนงอื่น ๆ ซึ่งเขียนในที่นี้จึงขอยกย่นย่อเป็นธรรมดา

ในเมืองแรก สมควรที่จะกล่าวถึงเมืองเซี่ยงไฮ้ซึ่งตัวเมือง กลาง ๆ วิทยาลัยวิเทศ
เรียกว่า เอเชียนอกเงยได้ได้มีปัญหาค้างคั่งแต่ประเด็นว่า เป็นปัญหาที่ชัดเจนหรือไม่ หาก
เทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ เช่น เอเชียใต้ เอเชียอเมริกา เอเชียตะวันออก ที่มีความหลากหลาย
หลายของสังคมส่วนนี้มีสูงมาก อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องปัญหาการนิยามว่าอะไรเป็นความ
คล้ายคลึงกัน อะไรเป็นความแตกต่างกัน มิใช่จุดสำคัญอันสมควรได้ทิ้งสองกรณี ปรากฏการณ์ที่เป็น
จริงในเรื่องความถนัดเรื่องของงานเขียนว่าสามารถรวมเอากันได้เป็นอย่างดี ในเวลา ๆ เวลา และ
โอกาสที่เอเชียนอกเงยมาศึกษาออกไปรวมทุกประเทศในเอเชียนอกเงยได้ในบางหน้า ถ้า
ให้ชัดเจนว่าหากนิยามตามสถานที่เป็นเหมือนเดิมคืออย่างเดียว ไม่คำนึงถึงพัฒนาการของสังคม
ส่วนนี้ย่อมเกิดการนิยามผิดเพี้ยนได้ง่าย ประเด็นต่อมาคือเรื่องคำเรียกหาดินแดนส่วนนี้ว่า เอเชียนอก
เงยได้ได้มีใช้กันแต่เมื่อใด กว้างขวางแค่ไหน เพราะดินแดนที่อยู่ระหว่างอินโดจีนกับ
ทะเลใต้มีการเรียกกันว่า อินโดจีนนอก อยู่บนฝั่งที่ ศาสตราจารย์ Yano ได้บัญญัติว่า พระ
อัครราชทูต (bishop) ของเมืองบอสตัน ที่ชื่อ Howard Malcom เรียกหาดินแดนนี้ด้วยคำนี้ ใน
หนังสือบันทึกการเดินทางของท่าน 2 เล่มที่เรียกชื่อว่า Travels in Southeastern Asia

ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1840 และนักมานุษยวิทยา ชาวอังกฤษชื่อ J.R. Logan ได้ใช้คำว่า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในฐานะที่เป็นคำศัพท์วิชาการเป็นครั้งแรกในบทความที่ตีพิมพ์ในปี 1847 ชื่อ the Present Condition of the Indian Archipelago and Eastern Asia และใช้กับแผนที่เอเชียในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อสำนักงานบริติชได้จัดตั้ง South East Asia Command ขึ้นที่เมือง Quebec ในศรีลังกาในเดือนสิงหาคม 1943 หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองแล้ว กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาได้ใช้คำนี้ต่อมา เช่น รายงานของ Policy Planning Staff ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ที่ทำขึ้นในวันที่ 29 มีนาคม 1948 นั้น ใช้ชื่อรายงานนี้ว่า "United States Policy Toward Southeast Asia". (Yano 1991 : 1)

มีผู้โต้แย้งว่า หากมองย้อนกลับไปแล้ว เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาตามจริง กระแสทางวิชาการของยุคสมัยทั้งในเรื่องของ ภาษา และวิถีวิทยา นักวิชาในด้านนี้ก็จะจัดกระจายความสนใจแตกต่างกันประเทศทั้งหลายในบริเวณนี้ ทำให้เป็นการลำบากหรือเรื่องซ้ำที่ผู้เขียนรายงานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมองว่ามีความรอบคอบของความสนใจของตนไปเฉพาะกรอบความคิด หรือการตีความเปรียบเทียบ (Shin and Oh, 1993 : 1) จึงเป็นคำถามว่า ผลลัพธ์ของการศึกษาความเป็นจริงมาก เพราะผู้เขียนรายงานอาณานิคมนี้เกือบทั้งหมดสนใจคุณค่าเฉพาะประเทศที่ตนศึกษา ด้วยความที่นักวิจัยแต่ละประเทศมีกรอบจำแนกตัวกันทั้งนี้ ต้องมีวิธีการศึกษานานอจึงจะทำได้จึงไม่มีอะไรทำกับ Benedict Anderson ตามเงื่อนไขประเทศที่เข้าใกล้กับกับกลุ่มสังคมและสังคมอื่น แต่ยังสามารถที่จะวิเคราะห์สังคมไทยได้อย่างแหลมคมอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้จึงยากที่จะมีการพัฒนาเรื่องกรอบความคิดหรือการเปรียบเทียบดังกล่าวแล้ว ต่อไปจะได้อธิบายภาพแนวของเรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาอยู่ในวิสัยของ วิถีวิทยา (methodology) การหาข้อสรุปรวม (generalization) หรือการตั้งแนวความคิดทฤษฎี (theorizing) และแนวโน้มของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

ในส่วนที่ว่าด้วยวิถีวิทยา มีสิ่งหนึ่งที่ควรระวังคือคำว่าผู้เขียนรายงานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีจะมาจากหลากหลายเพียงใดถ้าหากว่าที่เขาคือรัฐศาสตร์ มานุษยวิทยา และประวัติศาสตร์ และน่าสังเกตว่านักเศรษฐศาสตร์มักไม่ชอบเข้ามาเกี่ยวข้องกับสถาบันที่เขาศึกษา ยกเว้นกรณีเศรษฐศาสตร์การเมือง ซึ่งจะมีจำนวนไม่มาก แต่เศรษฐศาสตร์การเมืองก็มีปัญหาในเรื่องความคลุมเครือและทิศทางหลากหลายรูปแบบจนไม่สามารถระบุว่าเป็น paradigm ได้ด้วยนักเศรษฐศาสตร์การเมืองแบบมาร์กซิสต์ แบบสแตลิเนียน (statist) แบบเป็น corporatist แบบเศรษฐศาสตร์นีโอ-คลาสสิก แต่ทั้งนี้ยกเว้นนักเศรษฐศาสตร์ที่สนใจเงินเฟ้อซึ่งโดยเฉพะก็จะมีจำนวนมากขึ้นตั้งแต่ Benjamin Higgins Bruce Glassburner และนักเศรษฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดออสเตรเลียที่ร่วมกันออก Bulletin of Indonesian Economic

Studies โดย H.W. Arndt. เป็นผู้นำ (Shin and Oh, 1993:12-13) เมื่อกล่าวถึงเศรษฐกิจจีนในคริสต์ทศวรรษที่ 1980 ได้ชี้ให้เห็นว่าวิถีการศึกษารองกลุ่มนักเศรษฐศาสตร์ของฮอชเชอร์เล็คที่ว่ารวมทั้งนักเศรษฐศาสตร์อเมริกันที่ร่วมงานจะ ใช้แนวทางเศรษฐศาสตร์แบบนีโอลิเบอรัลเป็นสำคัญ กล่าวคือ คือการให้อินโดนีเซียมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดต่อต้านการปิดตัวและการให้รัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง และเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมในช่วงทศวรรษ 1980 ผลงานที่ออกมาจำนวนไม่น้อยของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้จะมีผลที่ขัดแย้งต่อการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของอินโดนีเซียในยุคแรกแบบใหม่ ที่พยายามทำให้เศรษฐกิจของอินโดนีเซียเป็นเสรีนิยมมากขึ้น ส่วนที่โยงไปยังความตึงเครียดทางการเมือง การศึกษาในแบบพึ่งพา (dependency) (Palser 1976) และแนวคิด neo-Marxist (Robison 1986) ซึ่งเป็นทั้งหัวใจของนักวิชาการกลุ่มหนึ่งแต่ไม่เป็นที่ถกเถียงกันของผู้ว่าอินโดนีเซียในสมัยนี้

งานศึกษาในสาขาวิชาสังคมนิยมใช้วิธีการแบบ structural-functionalism ในช่วงทศวรรษ 1960 ที่ชี้ให้เห็นว่าการวิเคราะห์แบบโครงสร้างและหน้าที่ทำให้เข้าใจระบบการเมืองได้เป็นอย่างดี (Riggs 1966, Siffline 1966, Lev 1966, McVey 1965, Sarkisyan 1965, McAlister 1969, Honey 1963, Thompson 1966, Dornen 1964, Halpern 1964, Lelifer 1967, Smith 1965, Lande 1966, Groscholtz 1964 ส่วนในทศวรรษ 1960 และ 1980 ผลงานด้านวิชาสังคมจะมีลักษณะการศึกษาแบบประวัติศาสตร์ และแนวทางเสรีนิยมเห็นความขัดแย้งความสับสนทางการเมืองตั้งแต่ก่อนใช้เอกราชและการปกครองตนเอง (Kahin 1962, Feith 1962, Milne 1967, Tilman 1964, Wilson 1962, Nuechlerlein 1965, Trager 1966, Tinker 1967, Fall 1967) แนวทางการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (developmentalism) เริ่มใช้กันในช่วงทศวรรษ 1960 และ 1970 เพื่ออธิบายถึงการพัฒนาการสร้างชาติและการพัฒนาประเทศ (Jacob 1971, Chalawattarana 1979, Chew 1976, Crouch 1976) มาในทศวรรษ 1980 จนถึงทศวรรษ 1990 จึงมีผลงานที่ใช้การวิเคราะห์แบบเศรษฐศาสตร์การเมืองและแนวคิดไลบ์ราลลิสม์ (Robison 1986, 1987, Higgot 1985, Rowison 1983, Latham 1988, McVey 1986, Perlman 1982, Sunders 1988, Hawes 1987, Murray 1971) เป็นต้น

สำหรับในด้านประวัติศาสตร์และมานุษยวิทยาจีน ผู้เขียนไม่มีความรู้ในทางวิธีวิทยาของศาสตร์ทั้งสองแขนง จึงขออ่านแต่ผลงานที่สำคัญ ๓ ชิ้นอื่น งานศึกษาจีนประวัติศาสตร์ของเลอเชอร์วันฮอชเชอร์ได้กล่าวเฉพาะถึงครึ่งแรกของทศวรรษที่ 20 เป็นต้นมา มีหลายผลงานมากมายที่แสดงถึงการศึกษาลึกซึ้งในโบราณเพื่อการศึกษาของประวัติศาสตร์จีนยุคก่อนประวัติศาสตร์และสมัยโบราณ อันได้แก่งานของ Ha Van Tan เกี่ยวกับการค้นคว้าก่อนประวัติศาสตร์ใน

(เขียนมาตีพิมพ์ในปี 1980) คือเสนอใหม่เรื่องการอ้างกรรมประวัติด้านคดีและวิวัฒนาการของสังคม
 ดับบลิวดีเอส: Karl L. Hutterer ตีพิมพ์ในปี 1977 คือคิดเกี่ยวกับข้อมูลใหม่ของยุคก่อนประวัติศาสตร์
 ศาสนาและเชื้อชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ Wilhelm G. Solheim II ตีพิมพ์ในปี 1975 และน่าจะเป็น
 เพราะได้มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการค้าในดินแดนแถบนี้มากขึ้นดังปรากฏในผลงานของ O.W.
 Wolters เรื่อง Early Indonesian Commerce ตีพิมพ์ในปี 1969 งานของ Bennett
 Bronson ที่ชื่อ Exchange at the Upstream and Downstream Ends: Notes Toward
 a Functional Model of the Coastal State in Southeast Asia ตีพิมพ์ในปี 1977
 (1978) Kenneth R. Hall ที่ชื่อ Maritime Trade and State Development in
 Early Southeast Asia (1985) งานของ Anthony Reid ที่ชื่อ Southeast Asia in
 the Age of Commerce, 1450-1680 Vol. 1: The Lands below the Winds ซึ่งตี
 พิมพ์ในปี 1988 งานวิชาการวิวัฒนาการประวัติด้านคดีของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กวีนิพนธ์
 ของ O.W. Wolters ที่ชื่อ History, Culture, and Region in Southeast Asia
 Perspectives (1982) งานของ Harry J. Banda ที่ชื่อ The Structure of
 Southeast Asian History (1982) งานของ George Coedès ที่ได้รับการตีพิมพ์
 ในปี 1966 ที่ชื่อ The Making of Southeast Asia (ส่วนที่ชื่อ The Indianized States
 of Southeast Asia (1968) งานรวมรวมโดย C.D. Cowan และ O.W. Wolters ที่ชื่อ
 Southeast Asian History and Historiography: Essays Presented to D.H.E.
 Hall (1978) งานรวมรวมของ Anthony Reid และ David Marr ที่ชื่อ Perceptions
 of the Past in Southeast Asia (1979) ในหนังสือเรื่องงานประวัติด้านคดีจากงานวิชาการ
 โดยสรุปผลการศึกษานานาชาติเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัญหาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น
 กรณีของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ที่เขาคัดเลือกเป็น Indianized states คือ I.W. Mabbett
 วิจารณ์ไว้ในงาน 2 ชิ้นที่ชื่อ The 'Indianization' of Southeast Asia: Reflections
 on Prehistoric Sources (1977) กับ The 'Indianization' of Southeast Asia: Reflections on the Historical Source (1977) ซึ่งน่าจะเป็น
 เกี่ยวกับอำนาจของผู้นำท้องถิ่นที่เป็นที่ทราบที่ Mabbett เสนอเสนอไว้ชื่อ Devaraja (1969)
 Hermann Kulke ซึ่งเสนอไว้ในงานที่ชื่อ The Devaraja Cult (1976) นี้ (เขียนเกี่ยวกับ
 เสนอเสนอไว้ในงานชื่อ Devaraja Cult and Khmer Kingship at Angkor (1979)

งานทางสังคมมานุษยวิทยาที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีชื่อคือได้แก่ งาน
 ของ J.M. Gullick ที่ชื่อ Indigenous Political Systems of Western Malaya (1968) งานของ T.M. Frazer ที่ชื่อ Rusebilan: A Malay Village in Southern
 Thailand (1960) ของ M.G. Swift ที่ชื่อ Malay Peasant Society in Jelebu (1965) ซึ่งทั้งหมดนี้เกี่ยวกับมาเลเซีย งานสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับไทย ได้แก่ งาน J.F.

งานศึกษาในเรื่องรัฐไทยเมื่อเขียนออกเมืองได้ได้รับความสนใจจากชาวเมือง
งานที่มีอิทธิพลอย่างมากได้แก่ของเป็น. เวลันตันคิลงานและ Riggs (Riggs, 1966) ที่เสนอแนวคิด
เรื่อง bureaucratic polity อันหมายถึงการที่การเมืองในประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาหรือมี
ความเป็นประชาธิปไตยขึ้นได้เพราะว่าระบบข้าราชการที่มีลักษณะการปกครองแบบเผด็จการ
การเมืองและเข้าไปแสดงบทบาททางการเมืองเอง อันสืบเนื่องจากแนวคิดของวิกทอร์ที่ทำให้ผู้นำเผด็จ
การเข้าไปใช้ในประเทศอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินโดนีเซีย ที่ระบบการเมืองได้วิวัฒนาการ
จาก patrimonial ไปยัง bureaucratic authoritarian ไปยัง authoritarianism
หรือ negara pejabat หรือ official state แนวคิดนี้ยังได้รับความสนใจจากผู้เขียนตำรา
ในทางเมืองของ John Girling (Girling 1961) แต่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
อย่างรวดเร็วทำให้เกิดผลกระทบของอนาคตประชาธิปไตย ฯลฯ กล่าวคือ กลุ่มคนชั้นกลางใหม่เข้ามา
บทบาททางการเมือง ๓. ช่วงยุคนี้เองที่การศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์การเมืองได้เข้ามาอธิบาย
ปรากฏการณ์ใหม่ โดยเฉพาะการระดมทุนทำให้เกิดกลุ่มคนสามารถสร้างอิทธิพลทางการเมืองขึ้นได้
ชนกลุ่มนี้กับผู้นำทางการเมือง (political elite) ร่วมมือกันใช้อำนาจทางการเมืองและ
ผูกขาดทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ระบบเศรษฐกิจยังไม่เปิด เช่น กรณีของ
อินโดนีเซีย ซึ่งมีพื้นฐานในสมัยอาณานิคม แต่ในระบบเศรษฐกิจที่เปิด เช่น สิงคโปร์ก็ไม่ได้เกิดสภาพ
เช่นที่ว่าทั้งนี้ก็เพราะว่าในลักษณะหนึ่งสิงคโปร์มีลักษณะเป็น อนาคตประชาธิปไตยในความหมายที่ว่า
bureaucrat มีบทบาทสูง และรัฐบาลทั้งความคุ้มครองและการทางการเมืองอย่างมาก แต่ในกรณีเช่น
ประเทศไทยมีการระดมทุนจะเกิดขึ้นอยู่ในกลุ่มจำกัด แต่ในขณะเดียวกันมีประชากร ๘๐% มี
ธุรกิจ ผู้ทำงานในสำนักงาน (white collar) ระดับกลางก็เพิ่มจำนวนขึ้นมาก และมีโอกาสแสดง
อิทธิพลทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้อาจมีผลทำให้เกิดความไม่พอใจของชนชั้นกลาง
พัฒนาการของชนชั้นกลางจึงเป็นไปอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้พัฒนาการทางการเมืองของไทยเป็นไป
ในลักษณะของการเป็นประเทศประชาธิปไตยมากขึ้นควบคู่กันกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ มี
พวกชนชั้นกลางและชนชั้นกลางที่ก้าวหน้ามีความปรารถนาที่จะไปสู่การเกิดชนชั้นกลางพัฒนา
(semi-bourgeois class) ขึ้นแทน ชัยวัฒน์เสนได้พิจารณาการศึกษาวิเคราะห์ของนักวิชาการหลาย
คนที่ศึกษาการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ บทบาทของกลุ่มคนชั้นนำทางการเมืองเป็นประธานโดยควบคู่กัน
ปรากฏการณ์เช่นนี้ถือว่าเป็นพื้นฐานอันดีที่พัฒนาประชาธิปไตย เช่น เมื่อเขียนออกเมืองได้ศึกษา
ชีวิตชีวิตและต้องนำสนใจเป็นอย่างยิ่งอยู่ในความเป็นจริงแล้วการเปลี่ยนแปลงในสังคมของชนชั้น
และของโอกาสที่สังคมจะพัฒนาต่อไปโดยธรรมชาติและกลไกของเมืองทำให้สถานการณ์วิวัฒนาการมี
ตั้งแต่การศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิ การย้ายถิ่น การพัฒนาทางสังคม
นิเวศวิทยา การร่วมมือทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มระดับภูมิภาค ฯลฯ ซึ่งในเรื่องที่ออกมาแล้ว
ล้วนแต่ต้องการการศึกษาทำความเข้าใจในระบอบสังคมและระดับกว้างพอ ๆ กัน อันเป็นลักษณะ
เด่นของสถานการณ์การศึกษาอยู่แล้ว

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สนใจในเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์กับเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ได้มีกระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เองกลับไม่ได้มีองค์กรที่ควร มีเขียนและเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ในการประชุมที่เกาะฟู้ไค (Sucharith Anonwong 1993) นอกจากนี้ได้พบว่าในการที่อินโดนีเซียขึ้นในระดับทศวรรษ 1980 ได้จัดตั้ง Center for Southeast Asian Studies ขึ้นที่มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย แต่ไม่ได้ทำอะไรมากขึ้นเป็นอันเพราะสภาพทางการเมืองไม่อำนวย ในต้นทศวรรษ 1970 กรมทรวงศึกษาธิการอินโดนีเซียพยายามก่อตั้งสถาบัน ว่าด้วยการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นโดยมี SEAMEO สนับสนุน ซึ่งก็ถูกสนับสนุนแล้ว แต่เรื่องค้างคาอยู่จนกระทั่งมีการตั้งสถาบันขึ้นขึ้นมาแทนที่โดยความสนับสนุนของทางการเองคือ Center for International and Strategic Studies (CISIS) จึงไม่มีสถาบันศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่ด้วยอินโดนีเซียยังมี LIPI (Institute of Learning) อยู่และมีชื่อเสียงมาก สถาบันนี้จึงต้องทำหน้าที่อื่นไปต่างอย่างใดก็ตามในปัจจุบันนี้เราจะมีสถาบันการศึกษาอื่นในอินโดนีเซียจัดตั้งคู่กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาขึ้นมาได้ก็เป็นได้ ในสิงคโปร์นั้น Institute of Southeast Asian Studies (ISEAS) ก่อตั้งมาโดยรัฐบาลสิงคโปร์ตั้งแต่ต้นปี 1968 เป็นสถาบันเดียวในอาณานิคมซึ่งมีความสามารถสูงและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก แต่สถาบันแห่งนี้ศึกษาและวิจัยทั้งในแบบของมนุษยวิทยาและในแบบสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่เป็นหนังสือ วารสาร ในรูปแบบต่าง ๆ มาก โดยเฉพาะวารสาร มี ASEAN Economic Bulletin, Contemporary Southeast Asia, Sojourn, Social Issues in Southeast Asia and Southeast Asian Affairs ส่วนมหาวิทยาลัยมาเลเซียก็มี Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society, Tirai Pungung ในกรณีของเวียดนาม รัฐบาลจัดตั้ง National Centre of Social Science of Vietnam ซึ่งมีสถาบันวิจัยศูนย์อยู่ในจำนวนถึง 21 หน่วยงาน สถาบันที่เด่นชัดมี Institute of Southeast Asian Studies และออกวารสารชื่อ Southeast Asian Review เป็นภาษาเวียดนามและฝรั่งเศส ส่วน

ในการเมืองมาเลเซีย หลังจากที่มี Declaration of ASEAN Concord ใน 24 กุมภาพันธ์ 1976 แล้ว มหาวิทยาลัยมาเลเซียได้จัดตั้ง Southeast Asian Studies Program ขึ้นใน Faculty of Arts and Social Science และในปี 1983 ก็ถูกยกสถานะเป็นภาควิชาไป ปัจจุบันนี้มีองค์กรระดับรัฐบาลคือ ภาควิชา และศูนย์วิจัย ส่วนภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษยวิทยาก็มีในมาเลเซีย เช่นที่เรามี Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society, Tirai Pungung ในกรณีของเวียดนาม รัฐบาลจัดตั้ง National Centre of Social Science of Vietnam ซึ่งมีสถาบันวิจัยศูนย์อยู่ในจำนวนถึง 21 หน่วยงาน สถาบันที่เด่นชัดมี Institute of Southeast Asian Studies และออกวารสารชื่อ Southeast Asian Review เป็นภาษาเวียดนามและฝรั่งเศส ส่วน

โฮจิมินห์ ซึ่งมี Open University of Ho Chi Minh ซึ่งก่อตั้งในปี 1990 ที่มี Faculty of the Southeast Asian Studies โดยมีทั้งคณะสาขาวิชาศึกษาด้านเอเชีย Institute of Asian Studies ตั้งขึ้นในปี 1955 และในปี 1968 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Asian Center ให้การศึกษาด้านนี้จนถึงระดับมหาวิทยาลัย และยังมีภาควิชาการเอเชีย Asian Studies นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยโฮจิมินห์ยังมี Third World Studies Center ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ Kasarinlan ในปัจจุบันมี Cambodian Institute for Cooperation and Peace โดยความร่วมมือของหน่วยงานระหว่างประเทศตั้งขึ้นในปลายปี 1993 โดยมี Khmer International Relations Institute ซึ่งมีให้เป็นหน่วยงานทางด้านความสัมพันธ์ศึกษาโดยตรง แต่อาจจะมีกิจกรรมในด้านนี้บ้าง ในบาง สาขา ซึ่งไม่มีองค์กรใด ๆ ที่ว่าด้วยสถาบันวิจัยความสัมพันธ์กับมนุษย์ จึงสรุปได้ว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาในสหภาพโซเวียตยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร ใน ASEAN เองมีกิจกรรมหลายอย่างที่มีลักษณะเป็นสหภาพโซเวียตศึกษาอยู่ แต่ดูเหมือนว่าจะติดอยู่กับความเป็นทางการในการจัดการอยู่มาก ทั้ง ๆ ที่ ASEAN Concord สนับสนุนให้เกิดมีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

Reference

- Anderson, Benedict R.O.G. 1972. "The Idea of Power," in Claire Holt, (ed.), Culture and Politics in Indonesia. Ithaca and London: Yale University Press.
- _____. 1992. "The Changing Ecology of Southeast Asian Studies in the United States, 1950--1990," in Charles Hirschman, Charles F. Keyes and Karl Hutterer (eds.), Southeast Asian Studies in the Balance: Reflections from America. Ann Arbor: Michigan.
- Braswell, Howard. 1994. "South Asian Studies Overseas: At the Crossroads of South Asia Mindfulness in Britain, Australia and New Zealand." Asia Journal. Vol. 1, No.1: pp. 93-113.
- Chalocastiaratra, Thak. 1979. Thailand: The Politics of Imperial Paternalism. Bangkok: Social Science Association of Thailand.
- Chee, Chan Heng. 1976. The Dynasties of One Party Dominance: The PAP at the Grass-roots. Singapore: Singapore University Press.
- Crouch, Harold. 1978. The Army and Politics in Indonesia. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Dammen, Arthur. 1964. Conflict in Laos: The Politics of Neutralization. New York: Frederick A. Praeger.
- Fall, Bernard K. 1967. The Two Viet-Nams. New York: Frederick A. Praeger.
- Faith, Herbert. 1962. The Decline of Constitutional Democracy in Indonesia. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Geertz, Clifford. 1960. Religion of Java. The Free Press of Glencoe.
- _____. 1983. Agricultural Involutions: The Processes of Ecological Change in Indonesia. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.
- Girling, John I.S. 1981. The Bureaucratic Policy in Modernizing Societies: Similarities, Differences and Prospects in the ASEAN Regions. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.

- Grossholtz, Jean. 1964. Politics in the Philippines. Boston: Little Brown.
- Halpern, Joel. 1964. Economy and Society in Laos: A Brief Survey. New Haven, Connecticut: Yale University Southeast Asia Series.
- Hawes, Gary. 1987. The Philippines State and the Marcos Regime. Ithaca: Cornell University Press.
- Heine-Geldern, R. 1942. "Conceptions of State and Kingship in Southeast Asia," The Far Eastern Quarterly 2:15-30.
- Hewison, Kevin, Richard Robison and Gary Rodan, eds. 1993. Southeast Asia in the 1990s: Authoritarianism, Democracy and Capitalism. Sydney: Allen and Unwin.
- Higgot, Richard and Richard Robison, eds. 1985. Southeast Asia: Essays in the Political Economy of Structural Change.
- Honey, P.J. 1963. Communism in North Vietnam. Cambridge, Massachusetts: M.I.T. Press.
- Inden, R. 1986. "Orientalist Construction of India." Modern Asian Studies. 20, 3.
- Jacob, Norman. 1971. Modernization without Development: Thailand as an Asian Case Study. New York: Praeger Publishers.
- Kahin, George McTurnan. 1952. Nationalism and Revolutions in Indonesia. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Kanada, Mayumi. 1994. "Asian Studies in Australia: Approaches to Asia through Education." Australian Journal of International Affairs, Vol. 48, No.1, May 1994, pp.1-23.
- Kiernan, V.G. 1978. "Orientalism." Journal of Contemporary Asia 9,3.
- Koike, Kenji. 1993. Area Studies in Japan: The Case of Asian Economics Research at the Institute of Developing Economics (IDE). A paper presented at the international conference on Asian Studies in the Age of Globalization organized by the Center for Area Studies, Seoul National University at Kyongju, Korea, 26-28 November 1993.

- Lande, Carl. 1965. Leaders, Factions and Parties: The Structure of Philippine Politics. New Haven, Connecticut: Yale University Southeast Asia Studies.
- Laothamasart, Anek. 1988. "No Longer a Bureaucratic Polity: Business Associations and the New Political Economy of Thailand." Ph.D. dissertation, Columbia University.
- Leifer, Michael. 1967. Cambodia: The Search for Security. New York: Frederick A. Praeger.
- Leo, David S. 1968. The Transition to Guided Democracy. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- McAlister, John T. 1969. Viet-Nam: The Origin of Revolution. New York: Alfred A. Knopf.
- Mevey, Ruth T. 1965. The Rise of Indonesian Communism. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Mevey, Ruth T. 1980. "Southeast Asian Capitalists." in Mevey, ed., Industrializing Elites in Southeast Asia. Ithaca, New York: Cornell Southeast Asia Program.
- Milne, R.S. 1967. Government and Politics in Malaysia. Boston: Houghton Mifflin Co.
- Murray, Martin J. 1980. The Development of Capitalism in Colonial Indochina (1870-1940). Berkeley: University of California Press.
- Neufferlein, Donald E. 1965. Thailand and the Struggle for Southeast Asia. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Owen, Roger. 1974. "The Mysterious Orient." Monthly Review 26, 4.
- Palmer, Ingrid. 1978. The Indonesian Economy since 1965: A Case Study of Political Economy. London: Frank Cass.
- Perathanjit, Grit. 1982. Political Economy of Dependent Capitalist Development: Study on the Limits of the State to Rationalize in Thailand. Bangkok: Social Science Research Institute, Chulalongkorn University.
- Riggs, Fred. 1968. Thailand: The Modernization of Bureaucratic Politics. Honolulu: The East-West Center Press.

- Robinson, Richard. 1986. Indonesia: The Rise of Capital. Sydney: Allen and Unwin.
- Said, Edward. 1978. Orientalism: Western Concepts of the Orient. London: Penguin.
- Sarkisyan, Emanuel. 1965. Buddhist Backgrounds of the Burmese Revolution. The Hague: M. Nijhoff.
- Scott, James. C. 1972. "Patron-Client Politics and Political Change in Southeast Asia," American Political Science Review, 66(1) : 91-118.
- _____. 1976. The Moral Economy of the Peasant: Rebellion and Subsistence in Southeast Asia. New Haven: Yale University Press.
- _____. 1983. The Weapon of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance. New Haven and London: Yale University Press.
- Scott, James C. and Benedict J. Tria Kerkvliet, eds. 1986. Everyday Forms of Peasant Resistance in Southeast Asia. London: Frank Cass.
- Shin, Yoon-Hwan, Oh, Myung-Seok. 1993. Southeast Asian Studies Overseas: A Survey on Recent Trends. A paper presented at the international conference on Asian Studies in the Age of Globalization, organized by the Center for Area Studies, Seoul National University, Kyongju, Korea, 26-28 November 1993.
- Siffelin, William. 1966. The Thai Bureaucracy: Institutional Change and Development. Honolulu East-West Center Press.
- Smith, Roger M. 1965. Cambodia's Foreign Policy. Ithaca, New York: Cornell University Press.
- Sucharithanarugse, Withaya. 1993. "Insider's View on Southeast Asian Studies." paper presented at the international conference on Asian Studies in the Age of Globalization organized by the Center for Area Studies, Seoul National University at Kyongju, Korea, 26-28 November.

